

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe 6 luni . 14 "
Pe o lună . 2.40 "

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 fileri.
Manuscripte nu se înapo-
iază.

Vedem în viitor.

Mărețele serbări dela Blaj ale culturii românești ne-au limpezit în mod însemnat idealul luptelor noastre culturale. ne-au făcut să simțim importanța covârșitoare a luptelor acestora. Din întrunirea zecilor de mii, din serbările și viața curat românească ce-a stăpânit cele trei zile, din singurul grai românesc răsunător pretutindenea, din muzica și cântecele noastre, din mîltărea lui Vlaicu, am simțit mai mult ca ori când ce fapt mare, capital, e în lumea aceasta trecătoare să fii un popor! Simțământul acesta, așa de adânc ca și cel părintesc, va mai fi umplut doar suflătele părinților noștri pe Cîmpul libertății, în 48.

Conștiința națională de-atunci încoace s'a întărit mereu, dar cine va putea spune c'au fost dese momentele de-atunci și până azi, în cari aceasta conștiință să fi fost așa de covârșitoare, ca acum la Blaj? A te crede, a te ști român, a te simți astfel poți în fiecare zi, dacă te adăpi din izvoarele culturii noastre. Dar a te simți un popor, a simți neamul tău întreg din aceasta țară, poți foarte rar, în împrejurările noastre vitrege. Marile serbări naționale, în cari mai ușor se îmbie ocazia de-a simți mai covârșitor neamul din care faci parte, nouă nu ni-s permise. Reslătită pătura noastră cultă prin orașele țării, e ursită să trăiască între cunoștinți de toate limbile, îndepărtați mereu de strălucitorul chip al ființii noastre, ca neam deosebit de celelalte.

Da, e un fapt mare și sfânt, a fi un neam deosebit în lumea aceasta. Pentru acest fapt, pentru a ajunge în stăpânirea lui deplină, nu sunt multe nici grele orice jertfe am adus până acum, și ori cât de mari, cu dragă inimă. Înțelegem noi acum, ce pierdere ireparabilă ar fi, ce profanare a dreptului la viață a neamului nostru, dacă am fi dispuși să abzicem și de cel mai neînsemnat drept ce ni-se cuvine ca popor în țara aceasta. Înțelegem cât e de mică, de oarbă, de fără suflet, orice politică moderată, care ar cerca să ne cuibărească între șirurile „națiunii” răzimându-ne cuibul pe două trei crengi! Noi ne simțim tulpina noastră, și numai ca vîlăstare ale ei, lăsate să crească în deplină libertate putem și vrem să trăim. Această tulpină o simțim plină de putere, din ea răsar lugeri pe cari nici nu-i bănuiam, și ar fi sacrilegă mîna care ar cerca să rupă un mîunchiu din tinerele mlădițe.

Da, idealul nostru politic e drept și mare. Stejarul care va crește din aceasta tulpină și se va desvolta deplin, să nu se teamă nime, nu va fi niciodată potrivnic pămîntului și țării sale, în care a răsărit, ci își va îmbia umbra sa răcoroasă, și brațele sale puternice aceluiaș pămînt, care l-a născut.

Simțindu-ne odată ca popor deosebit, bun, harnic, dornic de cultură și înaintare, să nu mai vină între noi figuri șterse, paseri cobitoare, care să ne vorbească de unele concesii din partea guvernelor ungu-rești. Fiecare pîrticică din programul luptelor noastre politice, e o nestimată, pe

care nu ne va răbda nici odată inima s'o putem lăpăda.

Ideia națională de abia de un veac agită și stăpânește viața popoarelor. Ideia aceasta va trece neapărat din biruință în biruință, până va trebui să sosească deplina îndreptățire a limbilor. Veacuri întregi au trecut până ce legile, credințele religioase, au fost egal îndreptățite. Noi am trecut peste momentul când s'a declarat deplina libertate a religiunilor. Urmașii noștri vor ajunge cu siguranță timpul când se va prăznuî deplina egalitate a popoarelor.

Măreția serbărilor culturale dela Blaj ne-a dat puterea să vedem în viitor. Să ne vedem odată trăind pe aceste plaiuri ca la noi acasă, căci de fapt acasă la noi suntem. Să vedem limba noastră în toate drepturile sale, școlile noastre toate puse în slujba culturii românești, să întrezărim școli superioare, în cari să ni-se crească tinerii în limba și cultura noastră, avînd să slujească poporului nostru, pentru binele patriei comune. Să vedem, într'un viitor ori cât de depărtat, administrația din ținuturile noastre condusă în limba pricepută de popor.

Vedem în viitor învingerea noastră sigură.

Poporul maghiar odată și odată va trebui să vadă, că țara aceasta n'are nici un interes să se vîneze mereu după renegați, să slăbească o parte însemnată a populației prin cultura maghiară, care nu-i a noastră. Va trebui să vadă că Dumnezeu, ne-a lăsat în țara aceasta, neamuri dife-

FOIȚĂ ORIGINALĂ A ZIARULUI „TRIBUNA”

Copii de pe natură.

— Judecătorul suprem. —

De I. Agârbiceanu.

Să nu-l cauți în șirurile noastre, în societatea noastră, că nu-i de pe la noi. Noi suntem cu toții: „cel mai umilit”, „cel mai neînsemnat”, „mai mic între cei mici”. Noi încă nu ne știm „lua aere”, „suntem cu toții „modesți.”

Dar, printr'alte meleagosi, a răsărit, se vede, de mult sămînța judecătorului suprem. Care pășește ca un zeu printre oameni. Că te uimește printr'un gest, te turtește cu pieptu-i larg de-i răsai în cale, te fulgeră din ochi: cu mânia, cu disprețul, cu însuflețirea sa. Te asurzește cu tuncetul glasului său. Care, i-se pare lui, a căzut din cer spre mîntuirea neamului cutare.

Judecătorul suprem — în chestiile politice ori sociale ale unui neam — se simte alfa omega. El e totul. Fără de dînsul nici neam, nici chestiuni nu există. Iar neamul există acela, pe care-l vrea el, și așa cum îl voiește. În personalitatea — ori poate chiar în persoana lui — e înmagazinat trecutul și viitorul, ca astfel poporul să i se poată închina ca la o icoană făcătoare de minuni.

De judecătorul suprem nu cerca să te apropii. Cu fiind, prăpastiile ce te despart de el sunt immense, și primejdia de-ai rupe capul te pîndește în fiecare elipă... Să-ți fie destul dacă-l poți zări la depărtare. Mai ales dacă ești din șirurile mu-

ritorilor de rînd. Să-i privești chipul plin, strălucitor, dacă zeul e în voie bună după prînzul-i stropit cu nectar, să-i admiri zîmbetul larg, superior, plin de bunăvoință. Să te cutremuri de greutatea furtunii ce se desprinde de pe fața lui întunecată și din ochii-i tulburi, dacă înaltul e rău dispus.

Iar dacă te știe că i te închini întru toate, și că nu ești dintre muritorii de rînd, cutează fericitul și te apropie de zeu.

Privirile ochilor lui te vor încălzi ca un soare, zîmbetul său îți va trece până'n adîncul sufletului, luminându-l. Când îți va întinde dreapta, să ști: crede că ți-a dat suprema fericire. Ridică-te atunci, cât poți, în vîrfurile degetelor să vadă lumea cu cine vorbești, să te învidieze și să-ți însemne numele, cu ciudă, în șirul bărbaților mari ai neamului cutare. Fii sigur: până va vorbi cu tine, judecătorul suprem, va căuta mai mult în multime să vadă câți ochi sunt ațintiți asupra voastră. Nu-ți va uita nici odată că ți-a dat aceasta fericire.

Ci, oricât te-ai bizui pe tine, chiar de-i ești prieten, nu cuteza a-l contrazice. În omul acesta tot ce este, e sfânt sau cel puțin consacrat: ideie, gând, vorbă, simțământ, vederi politice, sociale ori culturale. E un zeu. N'ai știut încă? Nu cerca să ști acum, dacă voiești să nu-i pierzi prietănia pentru totdeauna. Un singur adevăr există: El. O singură judecată: A lui. Cum a putut înmagazina cineva atîta potop de infalibilitate, te vei întreba? Dar în fața judecătorului suprem e bine să nu te întrebi de nimic. Ci să admiri.

Să-l admiri pe el, cum strălucește, ca un soare, de conștiința superiorității și-a infalibilității sale.

Cum se delectează simțind că fiecare vorbă ce-o spune, are o însemnatate capitală. Simțînd că e centrul magnetic al atîtor priviri.

Și să te admiri pe tine însuși, și lumea, care uimită ca și tine, adoară ieoana.

Judecătorul suprem e omul cel mai sigur de sine și de tot ce face. Dacă ai cutezat o singură dată să ai alte idei și convingeri decît a lui, ești nenorocit pentru totdeauna. Chiar de i-ai fost prietin. Chiar de-ai bătut cu el la masă, nu-ți mai rămîne nici o mîntuire. Trebuie să te retragi și să mori în întuneric, ca un nemernic. Vei mai cerca tu, sărman fiu al morții, să ieși din bîrlogul tău, să te arăți între oameni, să te apropii chiar de judecătorul suprem. Dar o singură privire peste umăr, ori chiar de împungăce a zăului, te va ucide din nou, ca și când ai fi fost străpuns într'o clipă de sute de pumnale. Cel puțin așa de puternică își crede judecătorul suprem, privirea sa de dispreț. Chiar de vei fi mai modest, și nu vei cerca să te apropii de zeu, ci ai ieși numai între oameni, gâdele tău va îngriji să-i cadă privirea ucigașe asupra ta.

Judecătorul suprem se simte deosebit de bine în cercurile înalte, cari i compet. Poporului i vorbește ca un protector, ca și când din el s'ar fi născut toți, iar cu „cei mari” își petrece frățește. De mult, de un șir întreg de ani, fiind în societatea lor, nu se mai teme că-și va arăta inferioritatea.

Acest tip de zău modern crede că-i sunt spionate toate mișcărilor, toate cuvintele. E mîndru și respingător în aceiași vreme.

Și băgați de seamă: după ce lumea a început să-i deie importanță tipului, fără să știe de ce,

rite, cari așa ne-am născut și de bună seamă așa vom și muri.

Și când vor cerea să vadă realitatea de aproape, și se vor strădui să cumpănească cu mintea chibzuită adevăratele interese ale țării, atunci de bună seamă nu vor mai afla „trădători de patrie” între aceia cari atunci, ca și acum, vor lupta pentru biruința programului nostru național. Vor vedea că am fost și suntem oameni, cari nu facem alta decât să luptăm pentru ființa noastră de popor, cum fac și ei într-o bună parte din luptele lor politice.

Iar până atunci, noi să mergem mereu înainte, încrezuți în steaua noastră.

Maj. Sa în Viena. Eri după amiază a sosit din Ischl, cu un tren special, Maj. Sa anturat de o mare suită.

Sosind la Viena, Maj. Sa s'a dus numai decât în palatul din Schönbrunn, unde va petrece până la toamnă.

Volniciile dela gimnaziul din Orăștie. Ziarul „Szászváros” din Orăștie și, pe urma lui, mai multe ziare ungurești din capitală aduc știrea că protopopul român al Orăștiei, d. Vasile Domșa, s'ar fi învoit a propune religia ungurească.

În chestia aceasta „Libertatea” dă următoarele lămuriri:

„Adevărul e: D. protopop Domșa a declarat că va propune tinerilor obiectul principal al religiei: liturghia și dogmatica (cari cuprind aproape tot ce e de propus) numai în limba liturgică a bisericii, românește! Iar de-a avea de propus ceva din istorie ori constituție, — acelea le va propune ungurește, dacă îi va da voie și consistoriul dela Sibiu...”

Retragerea reformelor militare și criză nouă? Din Viena ni-se scrie că în urma demisiei baronului Schönaich, ministrul comun de războiu, s'a creat o nouă situație politică foarte complicată, care va avea urmări grave și pentru guvernul unguresc.

Noul ministru comun de războiu va fi, probabil, generalul de infanterie *Auffen-*

berg, comandantul corpului de armată din Saraievo. În cercurile politice bine informate circulă de pe acum știrea că noul ministru comun de războiu nu se va identifica cu proiectele de reforme militare primite de Schönaich, astfel încât guvernul unguresc va fi nevoit să retragă reformele ce se discută acum în Camera deputaților din Budapesta.

Retragerea aceasta a reformelor ar însemna o nouă criză gravă, fiindcă, deși guvernul unguresc ar putea numai decât să prezinte Camerei proiectul de lege despre reforma electorală, trebuie să amâie prezentarea lui pentru a nu sparge solidaritatea partidului guvernamental înainte de votarea reformelor militare modificate de noul ministru de războiu, — ceea ce s'ar întâmpla, fiind majoritatea guvernamentalilor împotriva votului universal.

În orice caz, zilele guvernului Khuen-Héderváry sunt numărate.

Renașterea vechiului partid liberal. Camera notarilor publici a adresat guvernului un memoriu, în care se plânge că și noul ministru de justiție procedează la numirea noilor notari publici cu aceiași volnicii ca guvernele liberale de mai înainte.

În memoriu se spune că noul ministru de justiție, ocupându-și postul, a declarat că va pune capăt vechiului sistem de corupție și va numi în posturile vacante de notari publici în rândul întâi notari publici vechi și ajutoiri de notari publici.

Și ce se întâmplă? În luna trecută au fost numiți patru notari publici și toți patru sunt адвоcați, membri ai partidului guvernamental, șefi și președinți ai organizațiilor locale, cari la alegeri au făcut guvernului servicii de agenți electorali...

Partidul guvernamental de azi urmează același sistem de corupție care s'a practicat de vechiul partid liberal, — numai sub altă firmă.

„Pesti Hirlep”. Am avut prilejul să înregistrăm mai multe infamii din partea lui „Pesti Hirlep”, ziarul jidovesc din Budapesta. Acum mai în urmă neobrazarea acestui ziar se ridică la culme. E vorba de serbările dela Blaj. Puchi-noșii nu se pot împăca cu jubileul Asociațiunii și nu și-l pot explica decât ca un contra-jubileu,

față de cel al lui „Emke”. Din pricina aceasta apoi, în numărul de Miercuri, înjurături ca la ușa cortului și calomnii fără de scrupul. Afirmațiunile ziar că Asociațiunea noastră nu este decât un cuib de agitatori politici, că la Blaj au fost chemați și ungurii ca să se facă scandal și să fie bătuți. St. Ștefan a omorât 40,000 de unguri, zice fiuica jidovească, lângă dealul Vértes, pentru că nu s'au supus, și noi să nu fim în stare să zdrobim 8000 de valahi, cari zbură la Blaj împotriva noastră? Frumos ne-ar șede dacă ne-am înspăimânta de ceata mică, dar mizerabilă a agitatorilor valahi.

Așa scrie un ziar unguresc din capitală subvenționat de guvern. Așa informează publicul unguresc un oarecare jidănoș stupid. Nouă ne repugnă să ne coborâm la arme atât de murdare, căci astfel de infamii nu ne ating de loc. Eșiri de aceste să pedepsesc cu arme mult mai simțitoare decât ale condeiului.

Primirea demisiei baronului Schönaich. Din Viena ni-se telegrafiază: Ministrul de externe contele Aehrenthal l'a vizitat azi înainte de amiază pe baronul Schönaich, ministrul comun de războiu. După această vizită, la orele 11, baronul Schönaich a fost primit de Maj. Sa în audiență.

Baronul Schönaich și-a prezentat demisia, care a fost primită. Maj. Sa l'a rugat însă să conducă afacerile ministerului până după manevrele generale, când va fi desărcinat.

Cuceritorii noștri.

Momente dela „serbările” din Cluj.

Suntem în situație să dăm azi o diagramă fidelă a serbărilor del Cluj. Ca proporții și ca valoare etică, putem afirma cu sufletul liniștit, serbările aceste s'au desfășurat la un nivel mult inferior celor dela Blaj. La noi a fost sinceritate și adevăr, la Cluj perfidie și minciună. Nu exagerăm de loc spunând că la Cluj reacredința potrivnicilor noștri a serbat adevărate orgii. Și de mult mentalitatea ungurească, această ciudățenie stereotipă a Europei, nu s'a invederat mai întreagă decât la Cluj.

„Națiunea alcătuitoare de stat”, ne mul care vede în noi o „înfricoșată primădie pentru ideea de stat”, logicianii turci cari ne-ar fi strigat moarte și furei dacă am fi cutezat să atingem cu un singur cuvânt la Blaj chestiunea antagonismelor de rasă din Ungaria, n'au făcut altceva la Cluj decât să reediteze toate insinuațiile politice de azi împotriva noastră, să ne înjure în chipul cel mai trivial și să ne jignească cu-o specifică bătădărie străduințele noastre modeste și cinstite. Și toate acestea s'au comis cu participarea guvernului, a reprezentantului coroanei și a reprezentanților parlamentului ungar.

Fixăm la vale câteva momente mai electivente din cursul acestor „serbări”:

Alteta Sa regală și imperială, *archiducul Iosif*, a salutat pe congresiști telegrafic, vrându-le o activitate și mai intensă în viitor în direcția de până astăzi...

În numele camerei deputaților și în numele Academiei de științe ungurești, *Albert Berzeviczy*, a spus că ținta aleasă de „Emke” e o chestiune națională, nu mai puțin importantă decât oricare chestiune politică dela ordinea zilei.

Faimosul *Fregoli* al congreselor internaționale și ministrul de neagră pomenit *Apponyi*, a ținut să scoată în relief îndesăbi împrejurarea, că, la serbări, repre-

numai decât se ridică și nevasta și copiii judecătorului suprem, și te privește deodată din înălțimi ametoitoare. Ah! ce păcat, că'n societatea noastră n'avem încă astfel de tipuri! E un deliciu să-i observi. Un deliciu chinător, se'țelege. Dar dacă aflii o plăcere estetică să admiri cuvintele, purtarea, faptele unei individualități înalt armonice, dacă aflii o intensă poezie în viața privată ori publică a unui puternic caracter — adevărați judecători supremi cari nu ies pe scenă și nu scot limba — nu e mai puțin adevărat că e un deliciu, diabolic poate, să observi deosebita „aere” ce-și ia un judecător suprem închipuit, cu întreaga lui familie.

Luăți, deci, seama. La o întrunire publică, la o festivitate, peste tot unde va fi lume mai multă, consoarta judecătorului suprem va apare totdeauna într-o haină pompoasă, cu fața deosebit de radioasă. Zimbete-i joacă mereu pe buzele trandafirii, înclină din cap la dreapta, la stânga, fără să privească de-o întâmpină vre-o față cunoscută ori ba. Pe dânsa lumea întreagă trebuie să o cunoască. Ea simte că privirile tuturor o urmăresc, de aceea obrăzii i se aprind de plăcere, ochii-i luminează mai tare, și ar dori să țină vecinie această strecurare prin mulțime. Ei i se pare că-i un drum triumfal. Dar, oricât să fie lumea de multă, ea în urmă rășbește, ajunge înainte, tot mai înainte, și dacă chiar în frunte ar fi tronul împăratului, cred că pe acela și l-ar alege loc de repaos. Și de-acolo, din frunte, va începe „flirtul.” Întâi vor avea să-și joace bine rolurile multiple, ochii. Priviri semete, galeșe, dulci, aspre, închidera pe jumătate a pleoapelor, ochi mici, maiestatici, — Doamne ce teatru! Apoi priviri isoțite de surisuri, de ușoare înclinări din cap. Așezarea unei

cute la rochii, ca să se poată vedea brațele și inelele, brățarele, aurul. Apoi se ajunge la vorbă cu un vecin, chiar dacă s'ar afla într-o biserică.

Vaza, maiestatea, trecerea de care se bucură judecătorul suprem, se poate spune că soția lui o gustă, o simte înșutit.

Și poate, în măsurăși mai mare, o gustă copiii, dacă sunt. Pentru că ei, pe lângă calitățile părinților, au cu o convingere mai mult decât acești: vor fi odată mai mult decât tata.

Dacă ne-am întreba cum se nasc, pe alte planuri, acestea tipuri de judecători supremi, cari cred că în jurul lor se învârt lumea întrelagă, n'am prea ști ce să răspundem. Cel mult am spune că-i o boală socială, născută din judecata superficială a oamenilor și a împrejurărilor. Am spune că unui popor, din sinul căruia răsar astfel de tipuri, i lipsește simțul critic. Un astfel de om nu va suporta nici odată o judecată critică. Când ce ar cerea cineva să-i pătrundă năvăl în suflet, să afle pe ce pedestal s'a urcat de pare așa de înalt, eroul nostru numai decât s'ar clătina, ar amuți, și s'ar prăbuși pentru totdeauna. Societatea noastră însă, har Domnului, e scutită până acum de astfel de tipuri. Noi suntem modeste și nu ne îmbulzim. La noi ori cine-și poate spune liber părerea ce le are, fără să fie fiul morții. Noi respectăm încă ideile și convingerile semenilor noștri. Le lășăm să trăiască, cari sunt vrednice de trăit. Credem până azi că fiecare om are un cap și o judecată. Și să ne și ferească Dumnezeu de vremile când ar fi să avem unul ori mai mulți astfel de judecători supremi. Pentru că aceștia sunt numai oameni de scamă, și puși pe scenă nu ne-ar oferi decât momente de cari să ne plecăm, rușinați, fruntea.

intanții municipiilor, parlamentului și guvernului, nu sunt oaspeți...

Fostul prim-ministru Coloman Széll, cel cu lozinca „drepturi, lege, și dreptate, ale cărei credințe le cunoaștem mai ales de-acum doi ani dela un congres similar ținut în Alba-Regală, a spus că *Ungaria e ungurească atât ca limbă și caracter cât și ca organizm* și că numai acei pot fi considerați cetățeni credincioși țării, cari se adaptă la cultura ungurească.

Plină de nostimade a fost însă în deosebi conferința festivă a fostului prefect Arpad Falussy. Inimosul conferențiar a strâns un mănunchiu bogat din cele mai bizare domenii ale fantaziei ungurești. Cunoaștem, durere, întreg arsenalul sofisticii ungurești, cunoaștem întreagă hibriditatea mentalității compatrioților noștri și am avut nenumărate prilejuri să strivim argumentația periferică a imperialiștilor unguri. Pletora de acuzații, injurii și invective ni-e prea cunoscută nouă tuturor, cu toate acestea însă ținem să orientăm și de data asta pe cetătorii noștri, indicând măcar firul de idei pe care conferențiarul a executat cele mai spectaculoase producții de funambul:

Nu e în lumea asta întreagă — a spus adorabilul nostru conferențiar — o țară mai liberală decât Ungaria, care e un adevărat Canaan al libertăților naționale. Aici limba, biserica, școala, tradițiile și obiceiurile naționale ale tuturor neamurilor se bucură de cea mai largă libertate, cu toate că nici unul din aceste neamuri n'a luat parte la înființarea patriei. „Naționalitățile sunt toate nemulțumite. Slovaci au lozinca *Bohemia Irredenta*. Sârbii sunt nerecunoscători și surpă la temelile statului. Sașii, cari sunt oaspeți în Ungaria, se bucură de cele mai vaste privilegii istorice și cutează totuși să facă o propagandă antimaghiară în presa germană din străinătate. Nemții din Zips și Svabii din Bănat le-ar putea servi ca exemplu.

Cei mai primejdioși sunt, firește, *Românii*. Românii agită pe față împotriva „ideii de stat”, împotriva culturii și dezvoltării economice a Ungurilor. *Sincai* și *Maier* au infiltrat în ei credința deșartă a unei origini latine. Ei visează despre o *Daco-România* cu hotarele la Tisa. Istoriografii au dovedit, — zice savantul nostru conferențiar — că Românii înainte de secolul al XII-lea nu existau pe plaiurile Transilvaniei. Ei sunt de origine slavă, dovadă limba lor liturgică până în secolul XVII. *Gheorghe Rákóczi I.* i-a fericit numai cu limba românească, traducându-le cărțile care pe românește. În 1906, la expoziția din București, Românii din Ungaria erau indicați cu descriția: *Românii de peste hotare*. Pentru Românii din România nu există deci Ungaria. Românii s'au sporit și întărit într'un mod înfricoșat, organizând 309 comune ungurești. Cu toate acestea ei ne calumniază în presa europeană, gravitând în afară și vor să surpe statul ungar.

La România, Ciangăii și în Germania, Polonoii au altă soartă. (Și aici conferențiarul nostru recoditează cunoscutele înșinuții și neadevăruri răscobătute de noi în chestiunea Ciangăilor moldoveni). Ungaria are și ea dreptul să fie un stat național unitar, întocmai ca România, Germania, Italia și celelalte state și va și fi. Dacă „naționalitățile” nu se vor da plainice, preamăbind „ideia de stat” și adoptând cultura ungurească, Ungurii sunt gata și pentru un războiu împotriva lor.

Sfârșindu-și strasnica conferință d. Falussy prezintă moțiunea, ca *Országos Közművelődési Tanács*-ul (Consiliul cultural regnicolar) să iee

toate măsurile pentru o contrabalansare a atacurilor ce se aduc Ungurilor în presa din străinătate.

Iată cari au fost preocupările compatrioților noștri la Cluj. Dar ele nu s'au terminat aici. La banchetul festiv s'au rostit toaste în acelaș sens și cu o tendință nu mai puțin dușmănoasă nouă, celor cari facem „oribila primejdie a ideii”. Senzația banchetului a fost toastul ministrului de instrucție, al contelui Ioan Zichy „prietenul moștenitorului de tron”... „*Ungaria trebuie să fie în toate fibrele ei ungurească*” a fost teza prodigioasă a cuvântării lui. „*Emke*” e farul culturii ungurești la Răsăritul țării și razele ei vor pătrunde cu timpul în toate unghiurile.

Noi luăm aminte și ne vom năzui să ținem deocamdată socoteală despre „serbările” dela Cluj....

Congresul învățătorilor din România

Congresul dela Târgoviște al învățătorilor din țară s'a închis. Din discuțiile cari au avut loc, lumea românească s'a putut convinge de ideile frumoase, de cari această clasă de conducători ai poporului este condusă. Lăsând la o parte chestiile pur școlare, cu bucurie trebuie să constatăm că învățătorimea de aici este convinsă de însemnătatea rolului social, pe care-l are.

Învățătorul nu este numai îndrumătorul tinerelor generații, ci, alături de preot, este în acelaș timp povătuitorul celor înaintați în vîrstă, este acela dela care se așteaptă ridicarea satelor la lumină. Dacă au fost discuții în ce privește alegerea mijloacelor pentru combaterea relelor, de cari populația dela țară suferă, în schimb nici unul nu s'a dat în lături dela jertfele ce i-se cer. Căci în adevăr, dacă a fost vre-o clasă, care s'a jertfit pentru binele și înaintarea poporului, aceasta a fost a învățătorilor.

Lor li-se datorește avântul economic, pe care l-au luat o mulțime de comune; ei au înființat și au condus băncile populare, obștiile satești și diferitele societăți cooperative, grație cărora satele sunt pe cale a se emancipa din robia economică a străinilor. Ei au sămănat sămânța demnității și a conștiinței naționale în poporul umilit de toți adușii de vânturi. Astfel încât aproape tot ce s'a făcut la sate se datorește activității extrașcolare a învățătorilor.

În congresul dela Târgoviște ei au hotărît de a merge mai departe pe aceiaș cale. Și, spre a putea să se bucure de succese și mai mari, s'a adus în discuție chestia, care de mult preocupă cercurile învățătorești: Dacă învățătorii pot sau nu pot să facă politică.

Având în vedere felul cum se înțelege de foarte mulți exercitarea drepturilor cetățenești, unii au fost de părere că învățătorii să renunțe la gândul lor de a avea reprezentanți în parlament. În lupta politică solidaritatea lor s'ar destrăma, patimile ar lua locul bunei înțelegeri și puterea învățătorimei desbinată ar slăbi. Nu trebuie apoi pierdut din vedere faptul că numărul restrîns de învățători cari ar izbuti să fie aleși n'ar putea să-și impună vederile lor în fața majorităților existente. Pe de altă parte luptele politice le-ar răpi tot timpul necesar activității lor în școală și în afară de școală. Ar suferi și instrucția și și progresul economic și social al satelor.

Această părere este însă combătută de majoritatea învățătorilor, care e convinsă că intrînd în politică ar putea face mult mai mult bine. Astfel

învățătorul, care stă în nemijlocită apropiere de țaran, ar putea da cele mai precise lămuriri asupra situației satelor, cuvîntul ar convinge pe toți despre nevoile populației rurale. La alcătuirea legilor agrare el ar putea contribui mult la combaterea greșelilor observate până acum.

Intrînd în lupta politică, învățătorul ar câștiga în ce privește autoritatea sa în fața poporului, ar ridica prestigiul moral al întregii clase învățătorești, care acum este privită cu lipsă de respect din partea atîtor inconștienți. Nimienii mai bine ca învățătorul n'ar putea apăra interesele poporului, care până acuma n'a fost reprezentat decât prin oameni impuși dela centru, cari de multeori erau foarte străini de păsurile și aspirațiunile lui.

Aceste au fost părerile cari au stat față în față la congresul dela Târgoviște, în ce privește viitoarea activitate socială și politică. În ce privește felul de a face politică, discuția a luat o formă destul de acerbă. Cei mai bătrîni, neîncercători în noile idei și curente s'ar mulțumi să se așeze la diferitele partide existente. Lucrul se explică ușor. Nu-l poți abate pe om cu una, cu două din drumul, pe care-l cunoaște. Faptul s'a observat de altfel și la noi în Ardeal, unde am văzut ridicându-se atâtea proteste, când s'a afirmat că un discurs rostit la un banchet nu poate da nimănui dreptul de a se numi fruntaș și luptător național.

Cam acelaș fenomen s'a observat și la congresul învățătorilor din România. O mare diferență de vederi între generația, care se duce și între generația care acum pornește la drum. Între tineri și bătrîni a fost o discuție vehementă. Pe când bătrîinii au rămas în vechile lor păreri, tinerii învățători, împătășesc cu toții vederile naționaliste.

Ei au înțeles răul ce amenință poporul românesc din partea invaziei străine, au priceput mijloace nouă pentru combaterea păcatelor, pe cari înaintașii nu le-au știut zdrobi.

De aici apoi dragostea cu care ei s'au grupat în jurul steagului, pe care e scris: România e a Românilor, numai a Românilor, a tuturor Românilor. Și pentru a ajunge la îndeplinirea acestei mîntuitoare idei nu pretind măsuri de restricțiune în contra străinilor, nu cer manifestări de ură în contra acestora, ci o adevărată dragoste față de tot ce este românesc, față de tot ce este al nostru. Cer lăpădarea tuturor patimilor și jertfirea pentru neam. Cer muncă neobosită și respect față de moștenirea rămasă dela străbuni. Respect față de aceia, cari și-au dedicat viața întreagă ridicării acestui neam.

Unele ziare își exprimă neîncrederea în triumful ideii naționaliste. Tinerii învățători, cari împărtășesc cu tot sufletul lor această idee, n'ar fi mai mulți de patru sute. Ei nu vor putea face nimica față de majoritatea bătrînilor.

Avînd însă în vedere timpul așa de scurt dela lansarea acestei idei, trebuie să recunoaștem tocmai contrariul. Când, după nici doi ani, dela formarea ei, dintr'un corp de două mii și ceva, se găsesc patru sute de luptători fanatici ai unei idei, putem fi siguri de triumful lor într'un viitor apropiat.

În fruntea învățătorilor naționaliști stă tînărul învățător Mihalache, ale cărui însușiri sufletești îl ridică în fața tuturor și nu sunt tăgăduite nici de adversarii săi. Lupta se dă pe față cu toată energia. În jurul d-lui Mihalache stau învățătorii grupați în jurul revistei „Vremea Nouă” de sub conducerea distinsului scriitor I. Ciocărlan. Pe lângă cunoscutele reviste naționaliste „Vremea Nouă” și-a câștigat merite reale în ce privește gruparea învățătorilor la un loc și manifestarea lor pe față cu aderenți ai naționalismului. Sunt învățătorii tineri și mulți dintre preoții tineri. Când astfel stau lucrurile, de triumful lor putem fi siguri.

Un ziar relevă următoarele:

„Toți tinerii, cari ies din școalele normale, jură în numele d-lui Iorga. Aceasta merge câțiva ani, până când se potolește și-și dau seama de ză-

Ocazie de cumpărat mobile!

Din cauza producției abundente poți afla pentru prețurile cele mai scăzute
la: **Székely și Réti** fabricanți de Marosvásárhely
mobile în Piața Széchenyi-tér 47.

Oamenilor acreditabili se vînd și pe lângă
= plătire în rate lunare fără nici o urcare
de preț. — — —

= Mare asortiment în trusouri pentru mirese. =
La cerere din provincie trimite bogatul catalog ilustrat.

dărnicia sforțărilor lor. Școala normală este rădăcina răului...”

Când o generație este crescută în anumite idei este însă greu să ne închipuim că le va mai părăsi vre-odată. Și cei cari cred că actualii luptători vor forma odată ceata transfugilor își fac numai iluzii. Un curent reprezentat de tinerimea, care are înaintea ei viitorul ei nu se înăbușe nici odată.

Correspondent.

Adunarea congregației din Arad.

Arad, 9 Septembrie.

Azi dimineată la ora 9 s'a ținut adunarea congregației din Arad, sub prezidenția prefectului Urbán Iván, convocată pentru a condamna obstrucția și a vota încredere guvernului.

Funcționarii, notarii de pe sate, ovreii și viriliștii s'au înfățișat în număr aproape complect la adunare. Români, au fost foarte puțini, abia 4—5. Asta și din pricina, că membrii români n'au fost convocați ca de altădată din partea organizației noastre centrale din comitat, nu s'a ținut nici obișnuita conferință prealabilă.

Deschizând discuția asupra curendei comitatului Vârșet, cel dintâiu ia cuvântul oratorul român, d. Vasile Goldiș. D. Goldiș a pregătit un mare discurs, în care s'a extins asupra instituțiilor acesteia învechite care este comitatul, a combătut virilismul, ne-a dat definiția obstrucției, a arătat duplicitatea partidelor ungurești față de sufragiul universal și a prezentat în urmă o contra-moțiune prin care se exprimă neîncredere în guvern, în aceeași vreme se condamnă și obstrucția ca neizvorînd din convingerea obștească a țării și se cere luarea proiectelor militare, cari cuprind sarcini și condițiuni umilitoare pentru noi, dela ordinea zilei.

A urmat d. Dr. Iustin Marsieu care a vorbit despre sufragiul universal expunând punctul de vedere al partidului național și alăturându-se la propunerea dlui Goldiș.

Au urmat apoi doi oratori unguri, unul din partea majorității, sprijinind propunerea comisiunii permanente și intrînd în mai multe polemici cu oratorii români, altul din partea opoziției kossuthiste combatînd propunerile comisiei.

A urmat al treilea orator român d. Dr. Cornel Iancu, vorbind în chestia proiectelor militare și sprijinind, cu o largă argumentație, punctul din moțiunea românească, privitoare la proiectele militare.

Oratorul ungur care a urmat, d. Dr. Gaál Jenő, a dovedit multă pregătire în expunerea cunoscutului punct de vedere nesincer al politicii ungurești în politica de naționalități, abordînd și unele idei de politică generală, în cari grandomania ungurească l'a făcut să susțină și enormități ca asta: că o Ungarie mare și unitară e o necesitate europeană și că ea dacă n'ar exista, ar trebui inventată.

— Despre Austria s'a zis aceasta! — l'au corectat membrii români, fiind cu toate astea viu aplaudat din partea ungarilor.

A fost o sarcină relativ ușoară cea a dlui Goldiș, de a răsturna toată fanfaronada asta a mentalității ungurești și de a-i sfida toate teoriile sa-

vante cu adevărul foarte simplu: noi stăm aci, ca o națiune care-și cere toate drepturile ei, ori îi place aceasta teoriilor dsale, ori nu.

A urmat apoi votarea. Moțiunea s'a primit, excepționînd votările noastre, cu aclamație.

Sedința asta a fost ascultată de pe galerie și de d. Leonte Moldoveanu, avocat în Brăila, care reîntorcându-se din străinătate s'a oprit pe o zi la noi, nimerind prilejul acestei adunări.

Poezia portului național.

— Un apel către femeile române*) —

Florica „fetei tatii”.

Cu plăcere am citit articolul despre „ce este artă națională?” M'am bucurat văzînd că și alții poartă interes pentru artă, și mai ales că încurajează năzuințele mele în privința industriei de casă, fără de care nu poate să fie produs, nici să se păstreze portul nostru național tradițional.

Nu știu ce să admir mai mult, inima poetică a Floricăi, sau studiile ideale făcute. Amîndouă în timpul prezent sunt o raritate. În veacul acesta de pripeală și în cele mai fragede inimi este eutropit idealismul. La fiecare pas nu auzi, nu vezi, decât materialism, ca și când materia ar putea să îndestulească un suflet desinteresat.

Trebuie să dau însă tributul de stimă și acelui tată, care pe lângă studii serioase a sămănat în inima fetei sale, și ael idealism pentru care vor fi mulțumitori cei din generațiunea viitoare, cari se vor scăpa de jugul materialismului cras.

Alții ajung la idealism după multe studii, dar „fata tatii” este de pe acum idealistă.

Viitorul este al idealistilor. Materialiștii nu au produs nici când ceva stabil pentru popor. Florica învederează portul nostru din partea ei poetică și întru adevăr portul nostru se poate considera ca o poezie frumoasă.

Eu socot că precum o poezie numai atunci este perfectă, dacă și ideea și dezvoltarea ideii pornește dela aceeaș persoană. Ideea trebuie să fie una și se treacă ca o rază de soare peste întreagă poezia.

Tot asemenea și un port național numai atunci va fi perfect, dacă firul conducător la efectuare este idealismul și lângă el celelalte însușiri dintre cari principalul este de a fi practic din toate punctele de vedere.

Numai în ăst mod va fi portul o poezie care va putea să încante pe toți cei ce au simțire pentru artă.

Doar portul ca și o poezie, trebuie să deștepte în noi o armonie plăcută, cea mai mică disonanță strică efectul întregului.

Florica desvoaltă poezia culorilor și are dreptate pentru că un port cât de frumos lucrat nu va fi armonios, dacă culorile nu se întregesc unele pe altele și nu se ajută ca să producă un efect armonios.

Femeile noastre voind să se modernizeze, pierd poezia culorilor și a aranjării, mestecă culori cari nu armonizează, nu se potrivește una lângă alta, și în privitorul cu simț artistic deșteaptă o simțire neplăcută.

Până când femeile noastre se țin de portul tradițional, produc lucruri cari se pot considera ca adevărate poezii, dar modernizînd își pierd orientarea și eu pot să spun că, asupra mea nici un port la care sunt folosite părți modernizate, nu a făcut impresiunea de artistică.

Năzuința noastră, a celor cari apreciem arta originală populară, deci trebuie să fie ca să împiedecăm pierderea simțului poetic al țărancelor

*) Toate zările românești sunt rugate să reproducă acest apel.

V. Erdeli.

noastre, să le arătăm cât de des porturile cele vechi și frumoase, ca putînd să facă asemenea între ele și constatînd diferența să se întoarcă la vechiul frumos.

Pentru acest scop datoria noastră a femeilor inteligente este, ca să purtăm cât de des portul nostru frumos, care de sigur ridică grațiile femeii mai bine decât ori și care toaletă modernă.

Trebuie însă să-l purtăm original, nu precum au început țărancelo să-l poarte, să-l purtăm în întregime, căci numai atunci va face impresiunea unui întreg armonios.

Trebuie să arătăm țărancelor că nu ne este rușine să ne îmbrăcăm cu ele la fel, cum nu lea fost străbunelor noastre să aibă port la fel cu ele.

Astăzi dar în privința culturii nu este așa de-sebire mare între noi, ca pe vremea aceea când Saveta lui Ioan Huniade purta portul ei național precum se vede pe un fresco al castelului rămas după el.

Durere, avem o seamă de femei din așa zisa clasă cultă, cari au convingerea falsă că portul nu se potrivește numai țărancelor, mai ales cel original și complet, iar lor numai cu accesorii fantastice le poate șede bine.

Aceste însă, ori nu au simț artistic, ori, apoi nu au atragere către poporul țărănesc din care nemijlocit au ieșit, ci-l consideră de nedemn, și în acest veac al democrației, când legătura între păturile sociale ar trebui să fie mai stînsă.

La fiecare întrunire românească ies la iveală porturi care de care mai frumoase și ne mai văzute în public.

Avem de tot soiul, putem să alegem. Numai pagubă mare că nu le cunoaștem.

Ca să ajungă în proprietatea obștei naționale bogăția portului, trebuie ca cele cu inimă să stringem rîndurile și să pornim o campanie de exploatare în toate colțurile locuite de poporul nostru și să adunăm tot ce se referă la port, până nu va fi târziu, trebuie să adunăm documente cari se pot pipăi, despre simțul artistic al poporului nostru, căci de nu, ne vor preveni alții și-și vor însuși bogățiile noastre și se vor fali ca și cu ale lor proprii, precum au făcut cu multe obiecte ale noastre.

Ca să putem să avem succes, îmi iau libertatea de a mă adresa către toate femeile noastre cu inimă cu următoarea rugare:

Fiecare femeie, în cercul ei de activitate adune din porturile noastre, precum s'au purtat acele înainte de 15—20 ani, câte un port complect, de băiat, fetiță, nevastă, fecior, bărbat, băiețel și moș.

Dacă se poate, să alătore o fotografie din care se poate vedea cum s'a purtat, apoi descrie portului, deoarece în această privință se pot găsi tîlni pe alocurea compoziții artistice în grație supremă.

Cele trimise le voi studia, le voi sorta după vreme-un sistem, le voi copia și le voi retrimite celei care mi-le-a trimis.

Locul originii, eventual numele proprietarilor porturilor să fie scrise pe o filă cusută pe dos.

Declar aici solemn, că, nu urmăresc cu alt lucru nici un scop particular, mă consider numai ca mijlocitoare între persoanele cu tragere în inimă către arta noastră și între arta noastră.

De pe costume, apoi, am să fac un album despre care Florica zice că trebui să se facă din partea Reuniunii femeilor din Orăștie, care de prezent, durere, nu există încă, dar am nădejde cu ajutorul femeilor noastre în curînd se va trupa.

Deci la lucru femeilor! Dați-mi o mână de ajutor ca să pot să ridic un monument neperit tuturor acelor cari au inimă pentru arta portului nostru.

Acele femei, cari, se simt îndemnate prin blea inimii, ca să-mi deie mână de ajutor, bineoiască, prin o carte postală, a mă aviza că

„Cine voiește să cumpere încălțăminte fabricate în țară într'adevăr fine, comode, elegante și durabile acela să cumpere cu încredere la

IOAN VUIA
Sătmár — Szatmár,
- - Deák-tér - -
In casa lui Keresztes András,

care ține în magazinul său de ghetă bogă asortat numai ghetă și ciobote pregătite în țară din piele tină veritabilă cu prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința execuțiunii drăgălașe sunt neîntrecute

La dorință să pregătesc tot felul de ghetă și ciobote după măsură.

urind, ca deja la început să am o idee despre
ate categorii de porturii vom putea să adunăm.
La lucru deci, și înainte!

Vă îmbrățișez cu dragoste.

Victoria Dr. Erdeli.
Orăștie (Szászváros).

Scrisori din București.

Vine toamna. — Cei cari se agită. — Activitatea
reîncepe. — Dela Teatrul Național. — Câteva
piese nouă.

București, 26 August.

Câteva zile ne mai despart de Septembrie.
Căldurile caniculare s'au potolit, s'au întors serile
răcoroase și nopțile pline de poezie ale Bucureș-
tilor. Cunoști așa de bine că toamna se apropie
cu pași repezi. O cunoști după frunzele cari în-
cep a păli ici-colo, după numărul cel mare al că-
ătorilor, cari se întorc din viligiatură, unii ve-
li și plini de viață. Aceștia sunt foștii oaspeți
și stațiunilor climaterice dela munte, unde civiliza-
ția modernă cu călușcii ei, cu pătimeșele-i jori
de hazard nu a pătruns până acum.

Mai ofiliți și mai enervați decum au plecat,
se întorc cei cari s'au dus să-și găsească liniștea
e malul Mărei, unde au fost ispitiți de câștigul
e lil puneau în vedere distracțiile organizate
colo, distracții, cari au făcut pe mulți să se în-
oacă acasă mult mai înainte de expirarea con-
ediului cel-aveau.

Se apropie toamna. Se cunoaște aceasta după
etivitatea, care a început a fi reluată la dife-
ite instituțiuni publice. Zgomotul amuțit peste
ară a început a se trezi. Imbulzeala de altă-dată
ncepe a se întepi pe la ministere, pe la primărie.
Încep să se facă intervenții în vederea începu-
tului anului școlar, cereri de slujbă în vederea
unei care se apropie. Grijă zilei de mâine îi face
pe toți să se gândească serios la situația lor. Cei
fără de ocupație, cari în decursul verei s'au bu-
curat de sfânta libertate, își caută acum slujbe.
Slujbașii se agită în vederea măririi salariilor.

Până și în sfintele locașuri ale mănăstirilor
se observă o mișcare mai vie, provocată de grija
ceas lăucească, pe care se vede că omul, în orice
situație ar fi, n'o poate lăpăda dela sine. Așa de
vildă se vorbește mult de agitația măicuțelor
dela mănăstirea Ciorogârla din apropierea Bu-
cureștilor. Maicele venite aici să-și caute odihna
și mântuirea sufletului, s'au lovit de unele in-
conveniente, la cari nu se așteptau.

Pe semne au ajuns la convingerea că, încer-
când să trăiești numai cu cuvântul lui Dumnezeu,
riști să mori înainte de a te fi pocăit. Au ajuns
la convingerea că muritorii de rând nu pot face
ceiace au făcut sfinții părinți din alte vremuri.
S'au gândit deci serios la înmulțirea venitu-
rilor lor.

Deoarece din leafa de 25 de bani, pe care o
primesc pe zi nu puteau trăi, au început să-și
procure răsboaie, să țeară stofă fină pentru haine
și să o vândă vizitatorilor mănăstirii. Câștigau
în felul acesta până la doi lei pe zi. Unele călu-
gărițe își procurau mai multe răsboaie, făcând
concurență surorilor lor întru Domnul. Fantul
a avut ca urmare intervenția ministeriului, care

a luat răsboaiele de prisos și le-a dat fetelor din
sat, cu convingerea că și acestea ar putea câștiga
ceva, mai ales că, nededicându-se vieții mona-
hale, vor avea să întâmpine mai multe greutăți.
Și sfintele maici se agită acum iară. E desigur
de vină toamna, care se apropie cu pași repezi, tri-
mițându-și înainte solia: o agitație febrilă în
toate părțile.

Activitatea este mai intensivă la teatru. Aici
repetițiile s'au început de mult. Aici activitatea
este în toiul ei. Actorii sunt preocupați de rolu-
rile lor, autorii de succesul cel- vor avea operele
lor. S'a anunțat o parte din piesele ce se vor juca
anul acesta. Și publicul pare satisfăcut de alege-
rea lor. Cel puțin până acum nu s'a ridicat nici
un glas de protestare.

Ideia dlui Bacalbașa de a forma un repertoriu
stabil din piesele clasice și moderne, cari au avut
un succes durabil, a fost primită cu satisfacție de
opinia publică. Anul acesta se anunță câteva
piese de Schakespeare și Moliere. Pentru mon-
tarea acestor piese se lucrează cu mult zel. Se va
juca în stagiunea aceasta Romeo și Julieta și
Hamlet. Deasemenea se anunță între piesele ori-
ginale, o nouă piesă a dlui Delavrancea. Frumoasa
nuvelă Irinel a fost dramatizată de distinsul
scriitor și prezentată teatrului național. D. Dui-
liu Zamfirescu, marele meșter al metafizicii cu-
vintelor, a atacat și dânsul genul dramatic. A
prezentat o piesă intitulată „Lumina Nouă”. Cu-
noscând însă felul afectat și nesincer în care d.
Zamfirescu scrie, lumea nu-și face mari iluzii
despre succesul cel- va obține.

Spre bucuria iubitorilor de artă națională, se
anunță și două piese cu subiecte luate din tre-
cutul nostru atâta de zbuciumat și atâta de bogat
în acte mărețe. Două piese cu subiecte luate din
istoria suferinței noastre a Românilor din Ar-
deal.

O astfel de piesă, fără mult succes, s'a mai
jucat și în stagiunea trecută. A fost „Ultimul
Vlăstar” cu subiect luat din viața mai nouă a
Românilor din munții apuseni. Autorul, necu-
noscând oamenii, nici împrejurările despre cari
a vrut să scrie, ne-a dat însă ceva nenatural. Eroii
lui sunt eroi de teatru. Cu felul lor de judecată,
cu felul lor de a fi nu se întâlnesc în nici un ținut
românesc. Ei sunt creați de imaginația autorului,
nu sunt însă reali, nu trăiesc și nu pot trăi cu a-
semenea ciudate vederi.

De data aceasta autorii sunt amândoi arde-
leni, amândoi cunoscători adânci ai vieții și ai
sufletului poporului nostru. Ei au reușit desigur
să ne prezinte un colț al acestui suflet de atâtea
ori turburat până în adâncuri de nedreptatea o-
menească, de vitregia vremurilor, cari pentru
noi par că n'au păstrat nici o clipă de bucurie.

O piesă, al cărei conținut este cunoscut citi-
torilor — e a lui Z. Bârsan „Se face zină”. A
doua este „Caterina Varga” piesă în cinci acte
de d-na Constanța Hodoș. Cei cari au azistat la
citirea acestei piese inspirate de sufletul eroic
al „Doamnei Cătălina” vorbesc în termeni cât se
poate de elogiși despre ea. De altfel dela autoa-
rea atâtor opere de valoare ne așteptăm în tot
cazul la un succes strălucit.

Correspondent.

Povestiri de femei.

Voltaire și femeile.

Voltaire și Femeile.

(Urmare).

Am ajuns la articolul „Femei” în Dicționarul Filo-
zofic al lui Voltaire. Intre multele impertinente ori u-
surințe foarte obișnuite la Voltaire, fie pentru că se
simțea bine spunându-le, fie că se gândea prea mult
la succesul imediat, în articolul acesta am găsit multe
lucruri juste.

Mai întâi Voltaire recunoștea adevărul confirmat
de știința zilelor noastre, că crima nu e feminină: „In
toate țările se poate constata că între o sută de con-
damnați la moarte nu se găsesc decât două femei”. —
El recunoaște inteligența femeii contestându-i totodată
geniul inventator: „S'au văzut femei foarte savante,
cum au fost acele rășboinice, — dar nu s'a văzut nici
odată inventatoare.

Voltaire scoate în relief faptul că femeile nu aveau
nicăiri dreptul de vot, dar că în multe țări ele domnise
și împărățesc guvernând foarte înțelepțeste. Mărtu-
risea însă că deși foarte multe femei erau demne de a
stăpâni un regat va fi totdeauna de temut că o femeie
e lesne de subjugat, de oameni cari nu sunt în stare a
guverna nici doisprezece pui. Cu toate acestea Elisa-
beta Angliei și Maria Teresia a Ungariei a desmintit
temerea aceasta cu prisosință.

Mai e de observat că Voltaire era pe față favora-
bilul divorțului. „Ceea ce nu se poate potrivi nici ra-
țiunii nici intereselor statului, e legea care pretinde
că o femeie despărțită și de corpul și de bunurile so-
tului său, să nu mai poată avea alt bărbat, nici soțul
ei altă femeie. Evident că se pierde o rasă și că mai
ales dacă acei despărțiți, au amândoi un temperament
impetuos, sunt necesarmente expuși la păcate conti-
nue, pentru cari singuri legiuitorii sunt răspunzători
în fața lui Dumnezeu.

Gândind la epocile nu numai barbare, dar sălbatice,
Voltaire spune glumind: „Probabil că divorțul s'a nă-
cut odată cu căsătoria. Cu toate că-mi vine să cred de
căsătorie că e cu câte-va săptămâni mai mare; că-
de sigur după cinci-spre zece zile bărbatul cu femeia
se vor fi certat, la o lună se vor fi bătut și după șase
săptămâni s'au despărțit.”

Voltaire era un vehement indignat împotriva poli-
gamiei. El povestea foarte satisfăcut o conversație la
care asistasă, între un turc și un neamț. Musulmanul
imputase germanului pentru că bea atâta vin și are nu-
mai o femeie și neamțul îi răspunse turcului: „Cine are
patru femei, posedă patru harpii totdeauna gata să se
înjure și să se ia de păr, deci în loc de cămin conju-
gal, un iad. Nici una din ele nu te poate iubi. Cum
fiecare nu poate avea decât un sfert din ființa ta nu-ți
poate da decât cel mult un sfert din inima lor. Nici
una nu-ți poate face viața plăcută căci o prizonieră
care nu vede nimic n'are să-ți poată spune nimic. Ele
nu te cunosc decât pe tine, prin consecință dar, tu le
plătești. Tu ești stăpânul lor absolut, prin consecință
ele te urăsc... Ia-ți exemple dela animale și aseamă-
nă-te lor cât vei voi. Eu vreau să iubesc ca om. Eu
vreau să-mi dau toată inima, ca să mi-se dea toată.

Cât privește vinul află că el e un obicei laudabil
la noi.”

Voltaire poate fi considerat ca feminist moderat.
Era cu un mare bun simț, de o mare limpezime și cu
foarte multă măsură de spirit, totdeauna când patimile
lui nu erau în joc. Ori, în chestiunea femeilor, nici una
din patimile lui nu erau în joc, nici într'un sens nici în
altul. El nu putea fi prins în favorul lor până la acel
lirism nemăsurat de care ne-a dat exemplul ultimului
caraghioslic, căți inflăcărați ai secolului.

Căci el nu a fost niciodată prea amoretat și când
i-s'a înămplat aceasta, Voltaire era înamorat mai mult
cu capul decât cu inima ori cu simțurile.

Pe de altă parte, el nu se putea anima împotriva
lor cu ciudă, ca antifeministii actuali, fiind totdeauna
foarte bine tratat de femei și găsind în relațiile sale

Ludovic Faimann
croitor englezesc.

Recomandă atelierul său renumit în
croiala hainelor, pardesiilor și paltoa-
nelor. — Bogat asortiment în stofe
streine și indigene.
Serviciu prompt. — Prețuri ieftine!

Croitorie englezească
Lugoj, edificiul-Bazar,

cu dna de Chatelet mulțumiri intelectuale pentru care a trebuit să-i rămână foarte recunoscător.

El nu putea să aibă gelozii de meserie împotriva femeilor. De fapt era gelos de tot și de toți, dar pe de altă parte era prea înălțat în lumea literară, pentru ca vre-o femeie de litere să-l poată umbri, cu atât mai mult cu cât trăia într-o epocă în care nici o femeie nu s'a putut deosebi cu vre-un talent superior.

Numai femininul Rousseau ultra-femininul Rousseau, care era cel mai înflăcărat antifeminist pretindea că femeia nu trebuie să fie decât o oită albă. Pe când foarte puțin femininul Voltaire care era relativ feminist, recunoștea că femeile sunt egale omului, — excepțând „geniul inventator” care nu se poate prevesti femeilor decât cel mult de trei ori într'un secol, — egale în inteligență, în curaj, în aptitudini de a învăța și a ști, în capacitatea administrației și a guvernării și superioară mult bărbaților, în blândețe și moravuri, deoarece criminalitatea este extrem de rară la femei.

Voltaire, în zilele noastre, evident că ar fi fost pentru admiterea femeilor în toate funcțiunile și profesiunile publice și poate chiar pentru drepturile electorale ale femeilor.

Că Voltaire în privința aceasta a ținut mult la opiniile sale, o dovedește chiar tonul lui. E incontestabil însă că opiniile acestea le-a avut și nu altele de tot notivnice femeilor.

Viorica Dumbravă.

Sborul lui Vlaicu în Sibiiu.

Indrăznețul aviator Aurel Vlaicu, care la serbările culturale din Blaj a uimit publicul cu minunatele sale sboruri, a binevoit să primească invitația de a face o ascensiune și în Sibiiu. Ascensiunea va avea loc *Duminecă, în 17 Septembrie st. n. 1911* la orele 5 p. m., pe câmpul de exerciții militare din loc.

Prețurile de intrare sunt următoarele:

Locul	I.	—	10 cor.
„	II.	—	6 cor.
„	III.	—	3 cor.
„	IV.	—	1 cor.

Ne împlinim o plăcută datorie, când luăm sub ocrotirea așezământului nostru cultural acoastă izbândă a științei, care face cinste neamului românesc.

Ne adresăm deci tuturor oamenilor noștri, cari pot aprecia importanța problemelor culturale, rugându-i să grăbească cu toții și să îndemne pe toți Românii din împrejurime a lua parte la această frumoasă sărbătoare a geniului românesc.

Sibiiu, 5 Septembrie 1911.

Prezidiul „Asociațiunii:
Andreiu Bârseanu.

NB. Biletele de intrare se pot primi dela biroul central al „Asociațiunii” și dela librăria arhidiecezană din Sibiiu. Prevăzându-se aglomerare mare de public, doritorii sunt rugați a-și procura biletele în cel mai scurt timp.

În atenția d-lor învățători!

La librăria „Tribuna” se află de vânzare toate manualele școlare ce se folosesc în dieceza Aradului, asemenea și revizite de scris și desemn. Comandele se efectuează prompt.

Concert românesc în Arad.

Tinerimea română din Arad, aranjază *Duminecă seara, în 17 Septembrie n. a. e.,* în onoarea adunării generale a „Reuniunii învățătorilor” un concert, cu următorul

Program.

1. *Schubert*: D-dur sonata executată la vioară de d. Adrian Popescu.
 2. *Rossini*: Aria Rosinei din opera „Barbierul de Sevilla” cântată cu vocea de dșoara Dora Lepa.
 3. *Wienawsky*: Romanță executată la vioară de d. Adrian Popescu.
 4. *Doine românești* cântate cu vocea de dșoara Dora Lepa.
 5. *Schubert*: „Die forelle” executată la pian de dșoara Onora Luca.
 6. *Verdi*: Aria Azucenei din opera „Il Trovatore”, cântată cu voce de dșoara Lia Pap.
 7. *Doine românești* executate la vioară de d. Adrian Popescu.
 8. a) *Mascagni*: Aria din Cavaleria Rusticana.
b) *Doine românești* cântate de dșoara Lia Pap.
- Inceputul la orele 8 și jum. fix.
După concert urmează dans!
- Invitări speciale nu se fac, ci se invită pe această cale tot publicul românesc.

INFORMAȚII.

ARAD, 9 Septembrie n. 1911.

— Din cauza sfintei sărbători de Luni, „Tribuna” va apărea numai Marți noaptea, la orele obișnuite.

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic anunță sfârșitul căldurilor mari. Deocamdată vremea rămâne domoală, dar se anunță vremile răcoroase, cu ploi și vânturi.

Temperatura la amiază a fost 26.5 C. în Budapesta, 29.4 C. în Arad.

— **Inmormântarea avocatului George Feier.** Eri Vineri, la orele 9 a. m. s'a făcut inmormântarea, regretatului avocat din Boroșineu George Feier. Intelectuali mulți, popor și mai mult au venit din întreaga împrejurime, ca să petreacă la groapă corpul decedatului. A fost manifestarea venerației și a respectului, de care se bucura în viață George Feier, în cercul prietenilor, al cunoscuților, și al celor mici și năcăjiți, pentru a căror înaintare a muncit fără proget. I-se cuvenia această cinste, și i-s'a dat!

La înmormântare au fost reprezentate diferite corporațiuni, la cari decedatul era membru. Pe lângă baroul avocaților, amintim banca „Victoria” a cărei direcțiune a fost reprezentată prin dnii: Sava Raicu, directorul institutului. Petru Truția, avocat, membru în direcție; comitetul de supraveghiere prin dnii: Dr. Sever Ispravnic avocat, Cornel Ardelean directorul filialei „Victoria” din Chișineu, iar corpul funcționarilor prin dnii: Petru Vasilon (Arad) și George Adam (Chișineu) funcționari. Din Arad au mai luat parte încă dnii: Vasile Pap, Dr. Velici, avocați și Dr. George Popa, judecător.

Cununi s'au depus din partea familiei, a băneii „Victoria” și număroși prietini și cunoscuți.

Prohodul a fost slujit în biserică, de Prea Cuvioșia Sa părintele Roman Ciorogariu azistat de protopopii: Ioan Georgea (Boroșineu), Mihai Rucuta (Șiria), preoții: Augustin Mihulin, Ale-

xandru Pop, Vasile Bălan, Ioan Dronca, Dimitrie Popovici, Aurel Iancu, N. Moga, Aurel Ciorogariu, Mihai Cosma, Iustin Monța și diaconul Cornel Lazar, iar răspunsurile le-a dat corul garilor din Boroșineu, conduși de d. Paul Dinu învățător.

Părintele Roman Ciorogariu a ținut apoi induioșător panegiric, relevând activitatea mîntoasă a decedatului.

Terminându-se înmormântarea poporul adunat în casa mortului, unde după obiceiul moșesc s'a dat pomană.

Odihnească în pace George Feier!

— **Tenorul I. Rădulescu la noi.** Lumea românească dela noi, în urma împrejurărilor în care trăim, nu cunoaște de fel, sau cunoaște foarte puțin puterile artistice de cari dispunem. Artista noastră de seamă, din cauza greutăților ce au le întâmpine — cazul lui Zaharie Bărsan este deobște cunoscut —, ori câtă dragoste ar avea pentru poporul nostru iubitor de artă națională sunt nevoiți să renunțe a ne vizita.

După cum ni-se știe din București, în cură vom putea saluta în mijlocul nostru pe un cântăreț cu o reputație în deobște recunoscută, pe mirabilul tenor I. Rădulescu. Tânărul artist face un turneu prin centrele românești din deal și Ungaria, dând o serie de concerte, din căror program fac parte în primul rând cântecele noastre populare, față de care are o nemărginită dragoste. Primul concert îl va da la Arad, unde va porni în centrele ungare, străbătând Sălajul, Sătmarul, și întorcându-se prin Maramureș în Ardeal.

Îl așteptăm cu drag în mijlocul nostru.

— **Tinerimea română din Arad** este rugată să se prezinte Luni seara la 11 Septembrie n. a. orele 9 fix, în cafeneaua „Vas” la o consfătuire în chestia aranjării serbărilor împreunate cu adunarea generală a „Reuniunii învățătorilor.”

Comitetul.

Antagonismul dintre Români și Grecii din Macedonia. Presa grecească din Capitala Turciei, la frunte cu organul autorizat al Patriarhatului din Fanar, „Ecclesiastiki Alitia” turcească și fulegră împotriva tinerilor turci, că a proteja în mod vădit pe Români, în detrimentul grecilor.

Revolta presei grecești nu este întemeiată, deoarece în localitățile de cari vorbește că Grecii ar fi persecutați, nu există nici un suflet grecesc.

Grecii în loc să mărturisească adevărul în toată goliciunea lui și să spună sub regimul constituțional și Românii, ce religioșii lor, se bucură de dreptul de a avea școli și biserici în limba lor, ei protestează că sunt persecutați. Absolut neexact. Dinpotrivă, Românii sunt în drept a plânge și a protesta în privința Grecilor cari ca și în timpul absolutismului, continuă cu propaganda lor de desnaționalizare a Românilor și a Albanezilor.

Se știe că sub regimul constituțional toate naționalitățile sunt tratate de o parte și tinerii-turci nu mai permit Patriarhatului grec să asuprească pe creștinii ne-greci, cari nu primesc să li-se aplice pece-tea elenizmului.

— Cine vrea să câștige frumoase cusături românești să cumpere lozuri de ale loteriei org-

Maidt și Schrod

Arad, Piața Andrassy 17. Casa Reinhardt.

Prăvălie de specialități pentru moda bărbătească și rufărie.

Mare depozit de trusouri pentru bărbați. Mare asortiment în pălării englezești, moi și tari, precum și cravate. — Par-desii Ulster și impenstrabile cu 30 cor. — Mare varietate în trusouri pentru băieți de internat. Prețuri fixe. Telefon 765.

și provincie" în favorul școlii de fete din Arad.

Prețul unu loz 1 cor. Comandele să se adreseze la „Librăria Tribuna”, adăugându-se și portul postal.

— **Meseriaș român sibiian — premeiat în Roma.** Cunoscutul croitor din Sibiu, d. Ioan Petrușcu, cu prăvălia bine asortată din Strada Cisnădiei, participând cu cai multe articole între cari și cu un rând de reverenți, la expoziția din Roma, dintre 800 exponenți croitori a fost distins cu primul premiu „Grand Premio” și cu Medalia de aur. — Această distincție bine meritată ar trebui să îndemne pe fiecare Român al aprijini în întreprinderea sa, cu atât mai mult cât e singurul Român căruia i-a succedat să se pună alături cu multele și marile firme străine din strada principală a Sibiiului.

— **Averea teatrului unguresc din Cluj ajunsă pe mâni românești?** O fiuică din Cluj, „Kolozsvári Hirlap” aduce știrea că o moșie din comitatul Solnoc-Dobăca, care este proprietatea teatrului național unguresc din Cluj e pe cale de a ajunge în mâni românești. Cică ministerul de culte ar scoate la vânzare moșia, iar Românii aflând despre aceasta, au și mișcat toate pietrele să o cumpere. Gazeta clujană dă alarmă din pricina aceasta și face apel la cercurile conducătoare ungurești să nu lase în mâinile Românilor o moșie ungurească, mai ales că ea se află în un comitat puternic românesc. Ne-am bucura foarte dacă ar fi adevărată această știre. În chipul acesta s'ar mai alăbi și teatrul din Cluj, — cu un câștig mai mult pentru noi.

— **Premeiații români ai universităților din Ungaria.** Din un raport al dlui ministru de culte și instrucțiune publică, aflăm, că la sfârșitul anului școlastic 1910/11 au fost premiați 689 studenți, cei mai mulți juriști. Dintre români aflăm pe Ioan Georgescu dela facultatea teologică din Budapesta. Dr. Ioan Pop și Iulian Ghivulescu, rigorozi în drept, Sever Perța, Marta Butean și Cornelia Moga, rigoroze în medicină, — Alexandru Borza, profesor, — toți la Budapesta. Apoi Liviu Cupșa, rigoroș în medicină la Cluj și Victor Berinde din Sighet.

— **Necrolog.** Alexandru Onae, dirigent școlar în Lugoj, a repauzat în Sibiu la 5 Septembrie n. în vîrstă de 36 ani.

Ana Benția n. Papp a repauzat în Sibiu în 7 Septembrie n., în vîrstă de 53 ani.

Odihnească în pace!

— **Membrii consiliului orașenesc din Londra la Viena.** Ziarele ungurești înregistrează în două rânduri știrea, că membrii consiliului orașenesc din Londra, în frunte cu lordmajorul, vor sosi mâine la Viena. În jurul acestei vizite, aceleași ziare au scris la timpul său articole peste articole, cerind intervenția guvernului, ca oaspeții străini să-și schimbe itinerariul și să coboare și la Budapesta, unde vor fi primiți cu mare dragoste din partea nobilei națiuni. În felul proiectat vizita atinge susceptibilitatea Ungurilor, și de aici mișcarea, ca oaspeții să vină și în capitala lor să le-o cunoască, să-i cunoască pe ei și mai mult să cunoască liberalismul lor, defăimat de un Scotus Viator, care liberalism e atât înrudit cu cel englezesc. Cu toate astea, silințele lor au rămas zadarnice, căci consilierii englezi vor vizita numai Viena, după cum înregistrează în câteva cuvinte ziarele ungurești.

— **Accident de tren lângă Hațeg.** Din Hațeg se telegrafiază că trenul industrial al societății forestiere, a deraiat pe linia ce duce spre Pui.

Treisprezece muncitori, cari, se aflau pe tren

au căzut într-o prăpastie. Unul a murit imediat, unul e pe moarte, iar ceilalți sunt grav răniți.

— **Tren accelerat demolindu-și viteza, ca să vadă pe Vlaicu!** „Libertatea” are informația: Când Marți, după Sântămărie, d. Vlaicu sbura frumos și plin peste Câmpul Libertății și pe deasupra Blajului, în jurul turnurilor Catedralei, — trenul accelerat ce merge spre Brașov, plecase din stația Kükülszeg și înainta încolo spre Brașov, — când deodată iacă că călătorii de pe tren și conducătorii mașinei văd că se apropie spre ei în sbor lin și măreț ciudata pasere: mașina lui Vlaicu! Trenul și-a demolit pasul, ca călătorii de pe el să poată gusta și ei câteva clipe din frumoasa vedenie! Și ei-că mașina Vlaicu a sburat așa de aproape de trenul accelerat, încât cei de pe tren i-au putut vedea bine rotilele și au auzit zbârnăitul helixelor și zgomotul motorului. Toți erau încantați de ce vedeau!

— **Hymen.** Ni-se anunță cununia d-soarei Iuliana Ineoan din Macea, cu d. Ioan Sferdian, ce se va celebra Duminecă, în 4 (17) Septembrie în sfânta biserică gr. or, română din Macea.

Felicitările noastre!

— **O femeie română de 123 ani.** Părintele I. Ghișă din Rechita ne scrie: În comuna noastră Rechita (lângă Pianul-de-sus, comit. Sibiiului) a răposat în 9 August femeia Ioana Stănilă născută Durlea văduvă, în etate de 123 ani. Și a fost la știre de sine, chiar haraboară până în ziua din urmă. — „Lib.”

— **Contele Zeppelin improcesuat.** Melania Schwartz din Zagrab, soția unui negustor de lemne, a înaintat proces, contra contelui Zeppelin, pentru folosirea unei invenții a soțului său răposat, care invenție contelui Zeppelin o folosește la dirigiabil.

— **Ofițerii din România la manevrele austro-ungare.** „Fremdenblatt” află că afară de atașatii militari străini vor asista și câțiva ofițeri ai statului major român la manevrele armatei ce vor avea loc săptămâna viitoare în nordul Ungariei.

— **Oficiu statistic internațional.** În ultima ședință a congresului statistic internațional, ce se ține la Haga s'a primit cu unanimitate propunerea ca să se înființeze un oficiu internațional de statistică. Pentru studiarea în amănunte a acestei chestiuni se delegă o comisie, care va avea să prezinte cercetările, la congresul din 1913, ce se va ține în Viena.

— **Conferința interparlamentară.** După o telegramă din Bruxella se publicase știrea, că conferința internațională, ce este a se ține la Roma, s'a amânat pe timp nehotărît, din cauza holerei. Față de această știre secretarul Uniunii interparlamentare a comunicat ziarelor, că este adevărat că s'a adus în discuție amânarea conferinței, dar asupra acestei chestii nu s'a adus nici o hotărîre. Se așteaptă părerea secțiilor.

— **Demonstrații contra scumpetei.** Din Paris se anunță, că în orașele din țară, continuă încă demonstrațiile contra scumpetii alimentelor. În Brest social-democrații au organizat o monștră adunare, votând o moțiune energetică contra guvernului, atât de nepăsător față de mizeria produsă prin scumpete. Fiind tulburări, a intervenit poliția. În Roubaix demonstrații s'au adunat în-naitea unei prăvălii de peste și după o vorbire a conducător, s'a năpustit asupra prăvăliei, spărgându-i ușile și ferestrele. Poliția împraștiind mulțimea, mai multe cete au atacat toate lăptăriile, distrugând clădirile. Spre seară a avut loc între demonstrații și artilerie o violentă ciocnire. Sunt mulți răniți.

x **Schimbarea ordinii examenelor iuridice.** În-vățământul iuridic și ordinea examenelor de drept este în pragul unei esențiale reforme. Secretarul de stat Balogh a declarat că reforma aceasta este cea mai imperioasă la apartamentul instrucției publice, și că se va nizu ca să o legefeze cât mai curînd. Nu este exclus ca să se introducă chiar prin ordinațiune.

Proiectul de lege despre prolongirea anilor de practică a candidaților de avocat este deja depus pe biroul Camerei. Proiectul va deveni în timp scurt lege, în sensul căreia practica se va urca cu 2 ani numărându-se dela doctorat. Așadar, cei cari au întârziat cu exemenle iuridice (examelele fundamentale, de stat, rigoroaze) să se grăbiască, deoarece noul plan are în vedere îngreunarea materiei, cerută cu multă precizitate de profesorii examinatori.

Tendința este evidentă, căci censorii pretind dela candidați tot mai mult. Cine poate, să înceapă dară a studia. Modul cel mai sigur de a satisface cerințelor, se află descris în cartea „A jogi vizsgák letétele” (ediția IV,) pe care o trimite gratuit Dr. Dobó, Cluj, Str. Bolyai 3.

x **Seminarul iuridic Dr. Geréb, Cluj, Str. Farakas** (lângă edificiul cel vechiu al teatrului). Pregătește pe lângă onorar mic, pentru examenele de drept, de stat, riguroase, de drept de stat, examene de avocat și de magistrat. În 3 luni se câștigă licența de doctorat. Fiind în pragul proiectelor de reformă a învățământului iuridic, e de dorit ca toți cei interesați să se adreseze spre binele lor la acest seminar, care înlesnește mult cariera advocațională.

ECONOMIE.

Bănci ungurești provinciale — falite. După banca ungurească „Hitelbank” din Deva, se anunță acum falimentul alor alte două bănci ungurești.

La Abrud a dat faliment „Abrudbányai takarékpénztár”, iar la Lugoj a ajuns în criză „Közgazdasági bank”.

Dr. DUMITRU POPA

Medic universal. Fost medic de clinică și spital.

Specialist în morbururi interne, de femei, de copii și de urechi.

— A R A D —

Strada Petőfi (lângă gimnaziu) Nr. 10.

Consultațiuni: 11—12 ore a. m. și 1/2 3—5 ore p. m.

BIBLIOGRAFII.

A apărut și se găsește de vânzare la „Librăria Tribuna”:

Ioan Adam: Vorbe de elacă. 2.—

H. de Balzac: Amorul mascat sau nesocotința și fericire. —30.

I. Agârbiceanu: Prăpastia. —30.

I. Agârbiceanu: În clasa cultă. 1.80.

I. Agârbiceanu: Două iubiri. 2.—

I. Agârbiceanu: În întunec. 2.—

O. Goga: Poezii. Operă premiată de Academia Română. 1.—

O. Goga: Poezii. 2.—

O. Goga: Ne chiamă pământul. Poezii. 2.—

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinăriile cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame și toffelul de lingerie cu prețuri moderate.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

N. Iorga: Istoria Românilor în chipuri și icoane. 2.50.

Bucura Dumbravă: Haiducul, tradus de T. Nica, ed. II. 2.—

I. Codru Drăgoșanu: Călătoriile unui român ardelean în țară și străinătate (1835—44). (Pe-
-n-
-terar de astăzi de Constantin Onciu, cu o prefață de N. Iorga. 1.50.

Al. Gh. Dimitrescu (Aldem), profesor: Din Germania. Intre școala primară și serviciul mi-
-litar. 1.—

T. Dostoievski: Crimă și pedeapsă (Rascol-
-nicoff), 2 volume 4.—

D. C. Moruki: Instrăinații. Studiu social, în
-formă de roman. 2.—

Ioan Dragoslav: Nuvele. 2.50.

Mihail Lungianu: În sărbători (Nuvele). 1.50.

Radu Baltag: Feciorul și alte nuvele. 1.50.
N. Iorga: Oameni cari au fost. Amintiri și
-comemorări cu 500 pagini a 3 cor.

Ion Grămadă: Din Bucovina de altă dată.
-Schite istorice. a 20 fil. plus 5 fil. porto.

Cincinat Pavelescu: Poezii. a 3 cor. plus 20
-fil porto.

L. Tolstoi: Plăceri vinovate. 30 fil.

Maxim Gorki: Mama. Roman. 2.50.

Guy de Maupassant: Dolofana. 0.30.

S. Moldovan: Ardealul. I. Ținuturile de pe-
-ste olt. 1.80.

Dr. Dionisie Moldovan: Advocatul poporal
-broșat 2.50, legat de lux 3.50.

Thomas Carlyle: Eroii. Cultul eroilor și e-
-roicul în istorie 2.20.

Ioan Russu Șirianul: Schite și nuvele in-
-dite 1.50

Constanța Marino Moscu: Ada Lazu 2.—

Ioan Dragoslav: Povestea trăsnetului —.30

Al. Ivan Constantinov: Bai-Ganciu sau mi-
-nunate povestiri despre un bulgar de zilele no-
-stre. Trad. de St. G. Sergent —.60.

D. Anghel: Fantome 2.—

Fl. Cristescu și I. C. Bratu, institutori: Me-
-todica învățământului primar. Însoțită de o scri-
-soare a dlui P. Dulfu, profesor de pedagogie 6.—

M. Sadoveanu: Apa morților. Roman. 2.—

Vasile Pop: Iubirea e biruitoare. 2.—

I. Slavici: Vatra părăsită. Nuvelă din popor
-1.—

Delavrancea: Luceafărul. Dramă în 5 acte
-2.50.

A. Cotruș: Poezii. 1.—

D. Zamfirescu: Anna. (Ceeace nu se poate)

„ „ Lira mea. Poezii 2.—

„ „ „ „ „ „ obicinuită 1.50

„ „ Ștefan cel tânăr. Tragedie în 5
-acte și 3 tablouri 1.40
„ „ Insurășii. Monolog —.10
La crăciun, dramă în 3 acte —.30
2.—
E. Zola: Nuvele. —.404.
H. Stahl: Bucureștii ce se duc. Cu 97 ilustra-
-țiuni originale. 2.50.

De N. Rădulescu Niger:

De pe urma beției, comedie în 2 acte. . . —.40
Păcală argat, comedie în 2 tablouri. . . —.40
Păcatele lui Gânju, piesă în trei tablouri. —.50
Povestea vorbei, piesă în 1 act —.50
Talpa iadului, comedie în 2 acte. —.40
Vulcan I. Dela sate. Nuvelă și schițe . . . 1.—

Al doilea capitol din contabilitatea dublă.
-Afaceri de bancă, 8° mare, 70 pagini. Cor 1.

Procent, Promil, Interese și teoria conturi-
-lor curente. Ediția a doua, prelucrată și comple-
-tată, 8° mare, I—IX+160 pagini. Cor. 3.

Curs complet de corespondență comercială,
-cu explicarea terminilor comerciali. Ediția a
-doua prelucrată și augmentată, 8° mare, I—X
-+322 pagini. Cor. 3.50.

Puncte nouă de vedere la Calcularea Contu-
-rilor Curente. Cor. —.60.

La comande să se adauge și cheltuielile de
-poștă (porto).

Biblioteca copiilor, a 4 filieri.

Nr. 1. Peneș Curcanul, Poesie de V. Alecsandri
Nr. 2. Tolpa și Ștefan Vodă, Trad. pop. de S.
-Fl. Marian. Țăranul și Pescarul, Fabulă
-de C. Bălănescu.

Nr. 3. Toma a lui Moș, sau Românul la bătri-
-nețe, Legendă de -V. -Alecsandri. Fra-
-gile, Istorie morală.

Nr. 4. Stan Bolovan, Poveste de I. Pop Rete-
-ganul.

Nr. 5. Fulgerul, Istorie morală. Sfaturi bune,

Nr. 6. Fata bărbată și fata leneșă, Poveste de I.
-de Anton Pann.
V. C. Fundescu.

Nr. 7. Povestea unei păsărice, Poesie de V.
-Alecsandri.

Nr. 8. Patru frați, Dialog de I. Dariu.

Nr. 9. Opișanul, Legendă de V. Alecsandri.

Nr. 10. Isteață și pace, Poveste de I. Pop Rete-
-ganul.

Nr. 11. Ariciul și vulpea, Fabulă de I. Ispirescu.

Judecată dreaptă după „Icoana“ lumii
-Prelucrate de I. Dariu.

Nr. 12. Copilul cerșitor, Istorie morală de I.
-Lăpădat. Mai bine ceva decât nimic.
-Fab. de Anton Pan. Leul la vânat, Fa-
-bulă de Alex. Canici.

Nr. 13. Trifon Țiganul și Popa, Poveste de
-Clonță, Țăranul și vulpea, Fabulă de
-G. Carp.

Nr. 14. Bătrânii săraci dar onești, Poveste de
-învăț. asociat. Mircea cel Mare și Soli-
-Legendă de D. Bolintineanu.

Nr. 15. Costea Ciobanul și mama lui, Poveste de
-D. Lăpădat. Preda Buzescu, Legendă
-de D. Bolintineanu.

Nr. 16. Pleșcuță, Poveste populară de Dometi
-Dogariu.

Nr. 17. Omul frumos, poezie de A. Mureșianu
-O familie fericită, (din Istoriile lui
-Andersen). Tradusă de I. Popovici.

Nr. 18. Armeanul Neguțător și Fiul său Ghe-
-ghel, (Poveste culeasă din gura popu-
-lului) de Rebreanu. Bunica evlavioasă
-(din Istoriile lui Andersen). Trad.
-de I. Popovici. Găcituri.

Nr. 19. Norocul și mintea, Poveste de I. Pop Re-
-teganul.

Nr. 20. Bărnușea, Poveste de S. Fl. Marian.

Nr. 21. Doi frați și două surori, Convorbire
-toemită pentru copii de I. Dariu.

Nr. 22. Picătură de apă, Istorie morală instruc-
-„Org. pedag.“

Nr. 23. Movila lui Bureel, Legendă de V. Ale-
-sandri. Urmările Limbuției, Povestire
-morală de Anton Panu.

Nr. 24. Ioniță, Istorie morală de P. Van-
-Fluturii, Poesie de N. Beldicenu.

Nr. 25. Bătălia dela Călugăreni, Fragment istoric
-de C. Aricescu. Clopotul, Istorie
-morală, trad. de I. Popovici.

Nr. 26. Sandra, Legendă pop. de Ion Dolog
-Ștefan și Cornu, Poesi de V. Alecsandri.

Nr. 27. Angheluș fecior de împărat, Poveste de
-D. Dogariu.

Nr. 28. Îndreptarea școlarului stricat, Istorie
-morală de N. Boiu. Vorbe și răspunsuri
-potrivite, de P. Ispirescu.

Nr. 29. Copila de omenie și Roata Norocului,
-Istorie morală după „Școala și Fa-
-milia“. Marcus tureu, Legendă de
-Pompiliu.

Nr. 30. Sentinela Română, Poesie de V. Ale-
-sandri.

Leon Tolstoi.

104

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

Pierre îl urmă pe Villarski cu pași timizi. După
-vre-o zece pași, Villarski se opri:

—Ori-ce ți-se va întâmpla, spuse el, trebuie să pri-
-mești totul cu curaj, dacă ești hotărât să intri în con-
-frăția noastră.

Pierre răspunse printr'un semn din cap afirmativ.
— Când vei auzi o lovitură în ușă, zise Villarski, îți
-vei scoate batista de pe ochi. Îți urez curaj și succes.
El strânse mâna lui Pierre și ieși.

Rămânând singur, Pierre urmă să zâmbească; el
-înalță din umeri și de două ori își duse mâna la batistă,
-ca și cum ar fi vrut s'o scoată.

Lovituri puternice se auziră în ușă. Pierre își
-scoase batista de pe ochi și privi în jurul său. Odaia

era întunecoasă; numai într'un colț ardea un lampion
-în ceva alb. Pierre înaintă și descoperi că lampa ardea
-pe o masă neagră pe care se afla și o carte deschisă.
Cartea aceasta era o Evangheliie, iar obiectul alb în
-care ardea lampa era o hârcă de mort cu găurile ochi-
-lor și a dinților. După ce ceti cele din urmă cuvânt
-din pagina Evangheliei „La început era cuvântul și
-cuvântul era Dumnezeu“, Pierre dete ocol mesei
-și zări un sicriu cu un schelet.

Ușa se deschise, un om intră. El se opri o clipă,
-izbit de întunerec, apoi se apropie de masă cu pași
-prudenți și puse deasupra-i mâinile sale prinse în mă-
-nuși negre. Omul acesta era mărunț de stat și purta un
-sort de pele albă, care îi acoperea tot peptul și o parte
-din picioare. El mai purta în jurul gâtului un fel de co-
-lan sub care se zărea un „jabot“ înalt și alb, care înca-
-dra chipul său lunguet, luminat în partea-i inferioară.

Pierre se apropiă de retor; așa se numea la franc-
-mazoni fratele care-l pregătea pe acela care voia să fie
-inițiat. Inima lui Pierre bătea cu putere. El recunosc
-pe un oare care Simollianinow, dar își zise că era o
-profanare de a recunoaște pe acest om care nu trebuia
-să fie pentru el decât un inițiator de virtuți. Timp de

mai multe minute Pierre fu incapabil să rostească
-cuvânt, și retorul fu nevoit să-și repete întrebare.

— Da... doresc... renovarea, făcu Pierre cu greutate.

— Bine, zise Simollianinow, și urmă numai cu de-
-Ai d-ta vre-o idee asupra mijloacelor pe cari stă
-noastră confrăție le pune la dispoziția d-tale într-un
-cetarea pe care o doresti?

— Eu... sper să găsesc o călăuză pentru a-mi re-
-cepe o viață nouă, spuse Pierre cu glasul tremurător.

— Și ce idee ai d-ta despre francmazonism?

— Cred că francmazonismul este fraternitatea
-egalitatea oamenilor într'un scop virtuos, făcu Pier-

— Bine, zise retorul. Dar căutat-ai mijlocul
-ajungi scopul prin religie?

— Nu, căci credeam religia falsă, și nu o practica

— D-ta cauți adevărul, pentru a-i urma legile
-viață? Așa dar cauți înalta înțelepciune și virtute?

— Da, da, răspunse Pierre.

Retorul tuși, își încrucișă brațele pe pept și înce-
-să vorbească:

— Acum trebuie să-ți descopăr scopul principal
-ordinului nostru și dacă scopul acesta e și al d-ta
-vei intra ușor în confrăția noastră. Principalul no-

Centrul Capitalei :
Stațiune de tramvai
electric, 10 minute
dela gara de nord
și sud. — 80 camere
mobilate modern.

La 1 August s'a deschis

Otelul Edison

Budapest, VII., Hársfa-utca 59 (colțul stradei Király).

Proprietar: POLLÁK JÓZSEF.

Apaduct de apă caldă
și rece, încălzire cen-
trală, luminat electric.
Servic u bun. Conver-
sație în toate limbile
moderne. — Prețul ca-
merei dela 3 C. în sus.

La Librăria Tribunei să afă de vânzare următoarele dicționare:

Sab. Pop. Barcianu. Dicționar român-german. Ed. IV. îndreptată (1910) cu 742 pagini broșat Cor. 6.40, legat în pânză 8.—

Dicționar german-român Ed. III. cu 1.018 pag. broșat Cor. 8.— legat în pânză 10.—

Teochar Alexi. Dicționar German-Român Ed. VI. prelucrată și completată cu 747 pagini a Cor. 6.50.

Dicționar portativ român-german cu indicațiune p. onunțării după sistemul fonetic al metodei. Toussaint Langenscheidt. (1911) de prof. Dr. Ghijă Pop legat în pânză cu 508 pagini Cor. 2.40.

Ion Ghetie director gimn. Dicționar Român-Maghiar pentru școală și privați a 6.—

Dicționar Maghiar-Român pentru școală și privați (cu 802 pag.) Cor. 10.—

L. E. Sinigaglia profesor public. Dicționar complet Român-Francez cu 916 pagini Cor. 5. legat în pânză 6.—

Urechia. Dictionnaire Francais-Roumain (780 pagini) broșat (Bibl. pentru toți) Cor. 3.90 legat în pânză 5.—

D. Calligari — Valsamachi profesor la liceul „Mihai Viteazul”. Dicționar Englez Român broșat (Bibl. pentru toți) cu 525 pagini 3.30

Dicționar universal al limbii române de Lazăr Șăneanu. Ed. II. cu totul prelucrată și adăugită. Orografia Academiei Române 990 pagini a Cor. 8.

Silvestru Moldovan și Nicolae Togan. Dicționarul de localități cu populațiune română din Ungaria cu 352 pag. a 5 Cor.

La Librăria „Tribunei” să află de vânzare losuri dela „Reuniunea Femeilor Române”. Bucata Cor. 1 + 10 filieri porto. Recomandat 35 filieri.

La librăria Tribunei se află de vânzare Cuvântări bisericești de Massilon episcop de Clermont. Trad. de I. Genț protopop gr.-cat. Volumul I costă 5 cor., iar volumul II 3.40 cor.

Nicolae Mazere profesor în Iași Harta etnografică a Transilvaniei în mărime de 107—97 cm. Bucata costă cor. 4, cu supliment cor. 6.50.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.
„Tribuna” institut tipografic, Nichin și 1911.

REISZ

MIKSA

fabrică de

MOBILE

în

Gradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14.

(Lângă Apolo).

Atelierul de dentură

Radu Novák

Arad, Tököly-tér 7.

==== Etagiul I. ====

Gruber Dezső

magazin de pălării și articole de modă pentru bărbați.

Cluj—Kolozsvár.

Colțul străzii Wesselényi și Szép, vis-à-vis cu hotelul „Fészl”.

Noutăți în diferite soiuri de

PĂLĂRII

de domni și copii, albituri, cravate și toffelul de articole. — Prețuri solide. — Serviciu conștiincios.

Comandele din provincie se execută prompt și francate.

Un candidat de avocat

cu praxă

află imediat aplicare în cancelaria subscrisului

Dr. Ioan Maior.

advocat

Ilia Murășiană (Marosilye).

O rugare modestă, care nu vă costă nici o oboseală, dar administrației ziarului nostru poate fi de mare folos. Ziarul nostru roagă pe onoratul public că la cererea prețurilor curente sau la ori-ce cerere sau cumpărare să se provoace că adresa firmei a cetit-o în — ziarul „Tribuna” dia Arad. —

scop, care este și baza ordinului nostru, este păstrarea unui mister, care trebuie transmis și generațiilor viitoare. Misterul acesta ne-a fost transmis nouă în decursul veacurilor, poate că dăinuiește dela Adam. Și cum el este de așa natură că nu poate fi cunoscut și utilizat decât după o lungă purificare, nu toți îl pot cunoaște. De aceea al doilea scop al nostru este de a purifica pe cât posibil inima noastră, de a ne lumina mintea prin niște mijloace cari ne vin dela oameni ce au contribuit la cercetarea acestui mister. Purificând și îndreptând pe membrii noștri, atingem al treilea scop al confrăției noastre, care este de a regenera genul omenesc oferindu-i pilda unei vieți bune și pilda virtuții. Așa ne silim noi prin toate mijloacele de a combate răul care domnește în lume. Gândește-te la toate aceste lucruri; eu voi reveni în curând.

Retorul eși din odaie.

„A combate răul care domnește în lume” își repetă Pierre, și își reprezenta viitoarea sa activitate pe această cale.

După o jumătate de ceas retorul veni să comunice novicei cele șapte virtuți pe cari fiecare francmazon trebuie să le cultive și cari corespund ca cele șapte trepte ale templului lui Solomon.

Aceste virtuți sunt: 1. **modestia**, păstrarea tainelor ordinului; 2. **supunerea** șefilor superiori ai ordinului; 3. **virtutea**; 4. **iubirea** de oameni; 5. **curajul**; 6. **generozitatea**; 7. **iubirea de moarte**.

— Cât despre a șaptea virtute, cuvântă retorul, si-este-te să grândești adesea la moarte, pentru ca ea să nu-ți mai pară o dușmană, ci o prietenă care des-aga sufletul din această viață nenorocită pentru a-l ana acolo unde va găsi pacea și răsplata.

— Da, așa trebuie să fie, își zise Pierre după ce re-ful îl părăsi. Așa trebuie să fie, dar eu sunt încă așa

de slab, încât iubesc viața, al cărei simț îl pătrund din ce în ce mai bine.

Retorul se întoarse pentru a treia oară și-l întrebă pe Pierre dacă persistă în intențiunile sale, și dacă era hotărât să se supună la ori ce i-s'ar cere.

— Sunt gata la ori-ce, răspuse Pierre.

— Trebuie să-ți mai declar, zise retorul, că ordinul își arată principiile nu numai prin vorbe, dar și prin alte mijloace cari lucrează mai cu putere în sufletele adevăraților cercetători ai înțelepciunii și ai Virtuții. Camera pe care o vezi, ar trebui să-ți atingă inima prin decorul ei, mai mult decât cuvintele mele. Ordinul nostru imită întru aceasta societățile antice cari revelau doctrinele lor prin hieroglifice.

Pierre îl asculta pe retor în tăcere, presimțind că încercările vor începe.

— Dacă ești hotărât, voi proceda la inițierea d-tale zise retorul, apropiindu-se de Pierre. In numele generosității, te rog să-mi dai tot ce ai mai prețios la d-ta. Dă-mi tot ce ai: ceasul, banii, inelele.

Pierre se grăbi să-și dea punga, ceasornicul, dar scoase cu mare greutate verigheta din degetul lui grăscior.

Când fu despuat de tot ce avea mai prețios, francmazonul îi zise:

— In numele supunerii, te rog să te desbraci.

Pierre își scoase haina, jiletca și gheata din piciorul stâng, după indicațiunea retorului care-i desfăcu că-masa în partea stângă a pieptului, apoi, aplecându-se îi sumecă pantalonul stâng până deasupra genunchiului.

Pierre, care nu se putea opri de a simți ridicolul pozițiunii lui, sta în picioare, tot așteptând nouile porunci ale fratelui său.

— In sfârșit, în numele Sincerității, te rog să-mi

mărturisești care e patima d-tale de căpetenie? Numeste-mi patima care te-a împiedecat mai mult decât celelalte să urmezi pe calea virtuții.

Pierre căzu pe gânduri: vinul, mâncarea bună, lenea, mânia, răutatea, femeile? El își cântărea toate viciile, neștiind căruia să dea o preferință.

— Femeile! răspuse el într-o șoaptă.

Francmazonul rămase multă vreme nemișcat, fără să rostească un cuvânt, apoi luă batista și legă din nou ochi lui Pierre.

— Pentru cea din urmă oară îți spun: concentrează-ți toată atenția asupra d-tale însuți, înfrinează-ți patimile. Isvorul fericirii nu este în afară de d-ta, ei în lăuntrul d-tale.

Pierre simțea deja într'insul acest împropățător isvor al fericirii care-i umplea acum sufletul cu o bucurie înduioșată.

XX.

Puțin mai târziu, Villarski, pe care Pierre îl recunoscu după voce, intră în aceea odaie întunecoasă. La repetițiile sale întrebări asupra intențiunilor sale, Pierre răspuse:

— Da, da, consimt — și cu chipul luminat de un zâmbet copilăresc el înaintă cu timiditate, mergând cu un picior gol și cu celalalt încălțat în fața unei săbii pe care Villarski o ținea cu vârful în dreptul pieptului său.

După ce merseră dealungul mai multor coridoare, luând-o când înainte când înapoi, ei ajunseră în sfârși în fața ușelor lojei. Villarski tuși, mai multe lovituri de ciocan răsunară și ușa se deschise.

(Va urma.)

Păziți! Sunt veritabile numai cu înscris-
țiunea »JACOBI«.

COMMIS

se caută pentru despărțământul de coloniale la »SEVERINEANA« societate com. pe acții în Karánsebes.

Birou de informații!!

Cunoscând multe lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în Budapesta un

Birou de informații și Agentură românească.

Orice informație relativ la petițiile înaintate la ministere și la alte foruri, orice informații comerciale și în general în orice cauză dau în restimp de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit. Urgitez rezolvirea petițiilor. Vorbesc în persoană cu referentul cauzei și rog rezolvire favorabilă. Fac totfelul de mijlociri comerciale și comande. Prețuri moderate, serviciu prompt, informații detaliate.

La aviz aștept la gară.

L. OLARIU, Budapest, Lajos-u. 141. III/19.

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oțel

pentru întrebuințare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de șase ani, un kilogram pe minut pelângă garanță și se capătă numai într-o mărime.

Prețul 14 coroane.

Face aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu, de mănăst cu puterea ori cu mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmbătut ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe la

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparat mașini în Nagyvárad, Villanytelep mellett.

MOTOARE

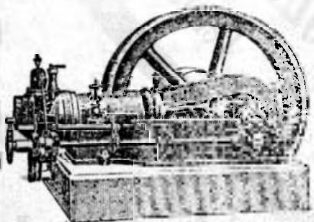
ȘI LOCOMOBILE

cu gaz, olei și benzin.

Literare promptă

Condiții convenabile de plată!

Garanță pe timp îndelungat!

Fabrica de motoare din Drezda societate pe acții.

Cea mai mare și mai veche fabrică de motoare din Germania.

AGENTURA GENERALĂ PENTRU UNGARIA:

GELLÉRT IGNÁCZ és TÁRSA

BUDAPEST, V., KOHÁRY-UTCA 4

(Alkotmány-utca sarok).

Cancelarie administrativă și birou de informații în Budapesta.

Procur și dau informații în toate afacerile procesuale, extraprocesuale, administrative și comerciale, mijlocesc împrumuturi personale, ipotecare și amortizaționale ieftin și în scurt timp; mijlocesc cumpărări, vânzări, exarendări de bunuri, mașini motoare și alte rechizite economice; finanțez parcelări de moșii, exoperez ajutoare de stat pentru preoți, învățători, școale și pentru cumpărare de izlaze și pășuni; efectuează totfelul de comande comerciale eventual și la bursă prompt, pe lângă taxe moderate și anticipația pentru corespondență.

Dr. Constantin Manea,

advocat diplomat

VIII., Aggteleki-u. 10., I. 7. Telefon 171-27.

In atenția celor ce zidesc case!

TEODOR CIOBAN
ZIDAR DIPLOMAT ȘI ARHITECT
ARAD, Deák Ferenc-u. 20/a.

Cu onoare încunoștințez onor. public, că în bransa arhitectonică execut totfelul de întreprinderi de transformări de zidiri vechi, repararea de biserici române și școli, precum și zidirea lor. Cu planuri și bugete servesc la cerere. Comande primesc atât din loc cât și din provincie. Prețurile-s foarte moderate.

Cu stimă:

Teodor Cioban.

M. Schromm
mehanic

Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

marele său atelier mehanic

aranjat în Brașov, Hosszú-utca 27, unde se efectuează totfelul de lucrări atingătoare în aceasta branșă, precum:

mașini de cusut, biciclete,

gramofoane și apaducte,

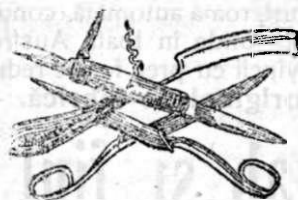
pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

Prima tocitorie cu aburi pentru articole de lux și briciuri

VICTOR TURTURE

VERSEZ, Steriagasse 16.

Bogat depozit de articole de oțel englezesc și franțuzesc. Mașini americane de tuns părul și barba, sistem nou, pietri de

ascuțit englezești, precum și diverse articole de ras și frizat.

Serviciu prompt! Prețuri ieftine!

LUCZA JÓZSEF

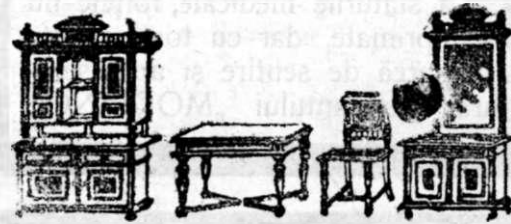
atelier chimic p. curățitul hainelor
Szeged, Laudon-u. 9.

PRIMEȘTE:

vopsirea și curățirea hainelor bărbătești femeiești de copii și preoțești, postav, de mobile, haine de doliu etc. Mai departe primește curățirea penelor de pat, cu mașina prin ce își redobândesc culoarea albă și uscățimea originală și vor fi scutite de praf. Comandele din provincie se efectuează imediat.

MAGAZIN DE MOBILE Joan Réthi

timplar artistic pentru edificii și mobile, în Sibiu — N.-szeben, Elisabetg. 20.

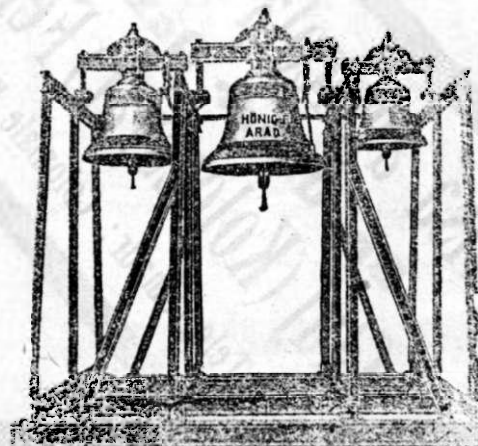
Primesc ori-ce lucrări pentru aranjamente de școale, biserici, magazine, birouri și locuințe, deasemenea pentru clădiri, lucrări în cel mai modern stil, pe lângă livrare promptă prețuri moderate și din material uscat. Desemne și proiecte fac grabnic și gratuit.

Frideric Hönig

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Arad, Strada Rákoczi No 11—28. — Fondat în anul 1840.

Premiat în anul 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție de mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plată — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față de orice alte clopote la turnarea unui și aceluiași e tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învârti și postamente de fer, prin a căror întrebuințare, clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clatine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învârti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi sau schimbarea lor cu clopote noi pe lângă o suprasolvire neînsemnată. Clopote mici avem totdeauna la dispoziție. Liste de prețuri și cu ilustrațiuni la dorință se trimit gratuit și porto franco.

Bicicletele de re-
nu memondial:
THE CHAMPION
și **PREMIER**
cu osie campanilară

roată automată (cu frână liberă) se vând pelângă
garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii
fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de
12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete —

ca gumă interioară și exterioră prima calitate, so-
nerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus.
În urma circulației mari unde în toată Austro-
Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus
— în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare
Budapesta, VIII., József-körut 41.
Filiale: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.
Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

Numai p. fumători

cari cu considerare în la sănătatea
lor dau zilnic câte 1—2 fil. mai mult:

Specialitate de club 120 foițe 20 fil.

70 „ 12 „

O cutie de tuburi (100 buc.)
70 fil.

Marcă de scutire.

Se capătă pretutindenea.

Cine trimite adresa la

Halász Ferencz, Budapesta

Strada Nefelejts No 4.

primește două cărți gratuite.

La sfaturile medicale, foițele nu
sunt imprimate, dar cu toate acestea
au o marcă de scutire și apoi sem-
nătura fabricantului „MODIANO”.

Cură de îngrășat și de sânge!

Cacaua universală

Aszódy

dă rezultat sigur. Pe lângă o folosință
lunară se poate ajunge o îngrășare de
3—4 kgr. Recomandată prin medici.

Cognac-medical

Unt de ceai, brânză de
Liptó și salamă de Brașov

în gros și en detail

singura desfacere, pentru
Oradea-Mare și Biharia:

Nagyvárad, strada Kossuth L.

S'a deschis

Arad, Piața Libertății No 18.

ELSŐ LIPPAI HORDÓ-GYÁKOS & ALAPÍTÁNYT 1895.

FONDAT ÎN

ANUL 1895.

Pregătește: **butoaie, vane**

în ori-ce mărime; din lemn de stejar
uscat și alb, pe lângă garanță. — Pri-
mește ori-ce comandă mare, aranjament
compl. pentru pivnițe, cu preț convenabil.

MARE DEPOZIT!

FURNISORUL CURȚII REGALE ROMÂNE

WESZELY BÉLA

PRIMUL FABRICANT DE BUTOAIE,

→ LIPOVA. ←

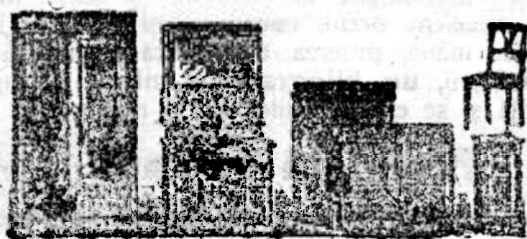
Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL

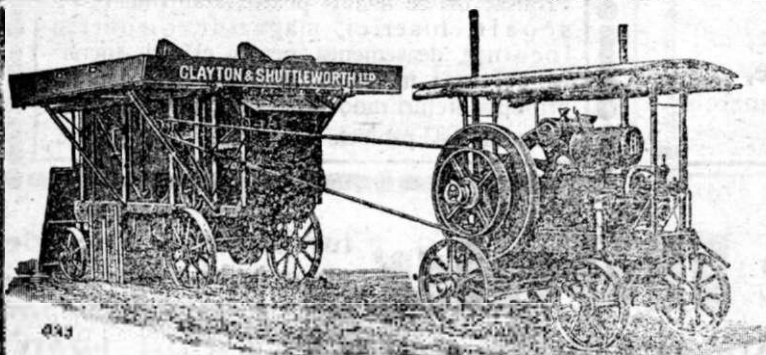
tâmplar de edificii și mobile

NAGYENYED, Rozsa-utca.

(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificații. Are
în depozit aranjamente complete pentru
odăi, lucrate în atelierul propriu în cel
mai modern stil, dela cele mai ieftine până
la cele mai bune, după planuri proprii
sau la comandă. — Pentru lucrările mele
primește garanția cea mai extremă. Mare
asortiment de mobile de alamă și fier,
deasemenea și fotolii.

Agentura fabricii de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.

Tulumbe cu motor cu gaz.

Motoare cu benzină.

Oleiuri de uns.

Mare depozit

în CLUJ.

Inspekția ingine-
rului gratuit.

Anteprisa agricolă comercială ardeleană
Dr. Oliver Osztián & comp.
Cluj (Kolozsvár) Ferenc József-ut No 31.
Telegramadr: Coloniale Kolozsvár.

Telefon interurban No. 934

Articole de
specialitate.

Cereți prospecturi.

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de platuri pentru iconostase și plafeane bisericești.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și duleie.

MEGYERI IMRE

văpsitor de haine, curățător chimic, broderie, și institut pentru spălatul rufelor cu abur, în ALBA-IULIA - Gyulafehérvár. Széchenyi-u. (lingă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, curățire de trusouri, albituri de desupt, de masă și de pat, perdele și ori-ce lucruri din bransa aceasta cu prețuri foarte moderate. Curățire și vopsitorie chimică de tot-felul de haine pentru bărbați și femei, pardesii fără a le desface, apoi materii de mobile, perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

„LANER” cremă neunsuroasă.

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea și înfrumusețarea feței. — Înlătură petele galbene, bucele pricinuite de înfierbântare, agribunțe și alte necurătenii de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes. 1 leagă 1 coroană.

„Laner” pudră. E non plus ultra pudră. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos, care acoperă încreșturile și e cu totul nestricăcioasă. În culorile: roză, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Laner” săpun 1 bucată 60 fileri.

„Laner” pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Laner” apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingii burețoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1.60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Laner” esență pentru păr Excelentă pentru înlăturarea mătrelei și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri.

„Laner” pomadă pentru creșterea părului. 1 leagă 2 coroane.

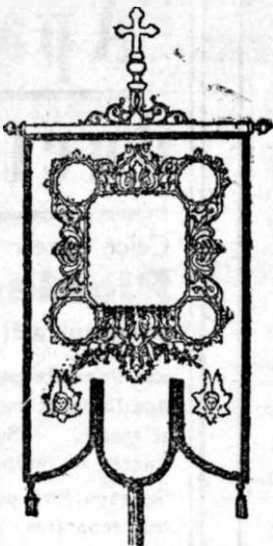
„Laner” vâpseală pentru păr pentru a colora în blond părul sur și cărunt. Nereușita colorii e exclusă. La comanda să se noteze că părul încărunțit în ce culoare el se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„Laner” apă care face părul blond Pentru a vâpsi în timp scurt, în băl, aurii, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai „Preparatele lui Rudolf Laner” leșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” alui Rudolf Laner, Temesvár, Gyárvaros Fő-ut 70.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și adjuturi bisericești.

Intemeiat la 1888

Telefon pentru comit. și oraș 498.

Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul „Hungaria”.

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevotoare atât a preoștelor cât și a acelor, cari voiesc să cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue

- sau altfel de ajusturi bisericești -

tot astfel marele său asortiment pentru materiale — necesare la formarea ajustărilor bisericești. —

Pentru liferările mele iau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

Institut de pictură bisericească în Sighetul-Marmureșului.

(Templomfestészeti Műintézet, Mármaroszigeten).

Cancelaria: Piața Erzsébet-főter No. 11, ușa 18.

Ne angajăm pentru pictarea în stil modern și foarte artistic a internelor bisericilor, icoane pe cerime, fresco, icoane pe altar, altare construite de iconostase, auritură, pictarea icoanelor de iconostas, crucifixe, icoane la încrucișarea drumurilor, pictarea icoanelor sfinte și a ori-ce soiuri de icoane bisericești.

Renovăm foarte frumos iconostase și altare vechi, iar pictarea, abducerea cu marmură și auritura lor o executăm cu cea mai mare artă și cu prețuri convenabile, — parohiilor mai sărace eventual și pe lângă plățirea în rate. Examinarea bisericilor, măsurarea, înțelegerea mai amănunțită — la fața locului o facem gratis, cu planuri și prospecte servim cu plăcere.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Buda 1896.

Turnătorie de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopote, a lui

ANTONIU NOVOTNY TIMIȘOARA - FABRIC. -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armate pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate CLOPOTELE GĂURITE de dânsul în- te cu deosebire în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg. este egal în ton cu un clopot de 461 kg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toate de metal. Prețuri-courante ilustrate gratis

UZINĂ ASORTATĂ CU INSTALAȚII ELECTRICE COMPLETE

Pentru mori, fabrici, ferme, etc.

Motoare de olei brut SWIDERSKI

Motoare de München ptu benzina, gaz și gaz condensa

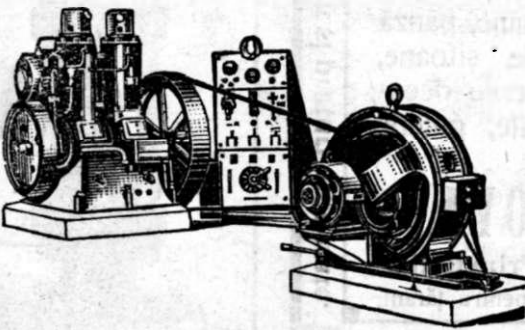
Mașini electrice M. S. W.

Pompe centrifugale și turbine.

Anspiciile inginerilor și preliminarile de spese le pune bucuros la dispoziție.

„ELEKTRA”

soc. pe acții pentru edificarea uzinelor electrice Budapest, VI., Gyár-u. 11/L. Telefon 84—64.

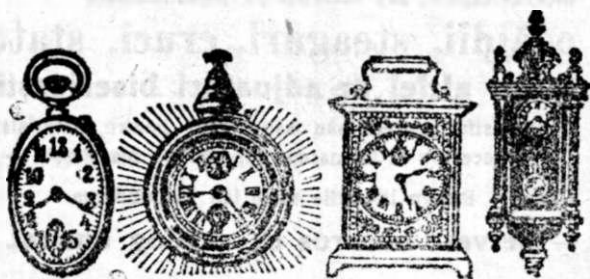
Carol G. Sadler clasiornicar
giuva ergin
și optic tu
Bestercze, Str. Spitalului 23.
(lângă „Hotelul Sahling“).
Mare magazin de:
clasiornice de buzunar
din aur argint și din nickel.

Oroloage de părete, deșteptătoare și cu pendul.

Articli de aur și argint.

Articlii opticii și
ochelari de
— Ratenow. —

Reparările a tot-felul
de articli în branșa
aceasta se efectuează
cu conștiințiozitate și
cu prețuri moderate.

Telefon interurban 557.

Piane, pianine, harmonici și țimbale
fabricate moderne asemenea ce-
lor mai renumite fabrici străine,
liferează și garantează întâia și
cea mai veche fabrică de piane
din Ungaria de sud

PETROF ANTAL, succesorul

Timișoara — Temesvár — Józsefváros,
Strada Szilágyi Nr. 13.

Depozit: Strada Hunyady 16 (casa proprie).

Piane și pianine se închiriază!

**Gramofoane și plăci,
Aprinzători original „Imperator“,
lampioane de buzunar**

se găsesc mai ieftin
în marele ma-
gazin de fabrică
a lui

Tóth József, Szeged, Könyök-u 3.

Vânzare și pe rate.

Cereți gratuit prospectul de prețuri.
Se caută revânzători.

Când creștin pe creștin se ajută pe Dzeu împrumută

În atențiunea stimatei doamne române!

Vă rog, cereți pe o cartă postală mostre din diferite
articli de modă și manufactură, diferite stoffe de haine
mai moderne pentru costume (englezești și de Zsolna),
ciucuri în ori și ce coloare pentru fuste, zefiruri fine,
delainuri, grenadinuri, lüstere, satinuri, cretoane, pânză
de Leinen pentru haine în toate colorile, șifoane,
pânză curată (Rumburger). Cele mai moderne deco-
rații pentru haine, danteluri etc. — Cravate, gulere,
cămăși în asortiment bogat.

NICOLAE POPA, * LIPOVA, *
Strada Principală.

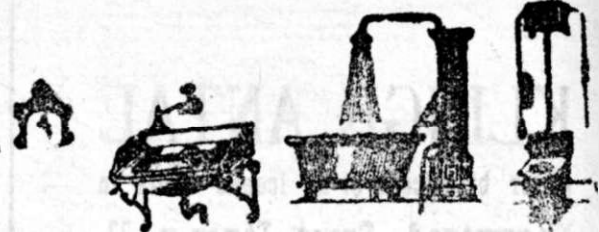
Două prăvălii, una de modă și una de manufactură pentru țărani.

Sprîjiniți pe comerciantul român!

Prima prăvălie românească în Lipova

Serviciu prompt și prețuri moderate.

**Apa-
ducte.**

Ceice doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui
Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. 1.
cunoscut atât în Budapesta cum și întreagă țara. Telefon Nr. 779.

— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de
apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi
și școale. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase
vinerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.
Se angajează pe anul întreg pentru ținerea în bună rînduială a caselor și pen-
tru repararea bazinului closetului. Oferă aparatul pentru clătirea closetelor
— noul care nu reclamă spese și de fiecare bucată dă garanță de 3 ani. —

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu — Nagyszeben — Hermanstadt
Erzsébet-u. No 56 (casa proprie).

— Execută totfelul de icoane artistice. —

Platinatipie, icoane simple, mici și până la
mărime naturală. **Picturi renumite în
oleu** în toată mărimea, după orice fotografie mică.
Fotografierea copiilor executată
modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că
atelierul acesta în privința mărimii este primul. —
Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate
fotografia chiar și pe timp ploios. —

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc.

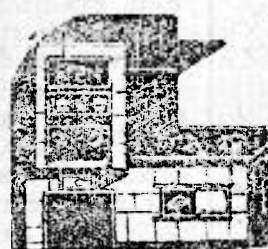

CARL GÜRTLER

lăcătuș artistic și pentru edificii

SIBIU Str. Elisabeta 26.

se recomandă la toate lucrările ce se țin de specialitate mai ales
LA ZIDIRI NOI.

Lucrări ornamentice, precum peatră grilaj,
grilaj la morminte și galerii, se pregătesc
conform gustului în modul cel mai succes
Paratonere și montarea lor. Instalațiuni
de apaducte, closete, baie, introduc-
ere electrică executate cu măiestrie.

Reparaturi se primesc. Mare magazin
de căminuri perpetue în diferite mărimi.

Carl Gürtler junior.

Májerszky Barnabás

fabricant de mașini

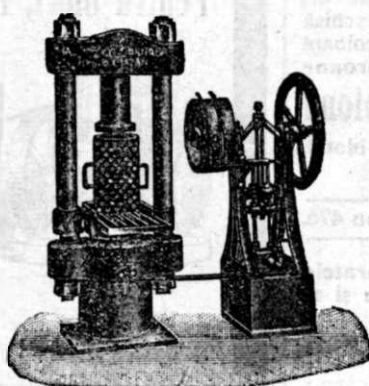
în Nyiregyháza.

Fabrichează după o experiență bo-
ca specialitate

prese de olei mănate cu apă

Plue de olei, construcție simplă
complicată. Prăjituri de olei pe
încălzire cu aburi ori foc. Teasc pe
sâmburi de bostan. Mașini pentru
fecționarea oleiului și aranjamentul
plect pentru fabricarea oleiului. Un
de melițat floarea soarelui, ș a.

Exportul până acum în 237 uzine.

ANUNȚ.

Avem onoare a aduce la cunoștința onoratului public românesc inteligent, că după mai mulți ani de praxă prin orașele mai mari mi-am deschis

SALON de CROITORIE

unde avem depozit mare de ștofe moderne, engleze, franceze și scoțiane, cât și din patrie.

Acei domni din provincie, cari doresc a-și lucra la noi să binevoiască a ne aviza prin o carte postală și noi pe spesele noastre vom călători și sta la dispoziție.

Rugând spriginul publicului românesc inteligent, suntem cu deosebită stimă:

Petricas și Anca,

Cluj—Kolozsvár, Strada Kossuth Lajos Nr. 24.

Mașini dinamice, motoare de benzin, locomobile de benzin, motoare de gaz, instalațiuni pentru mori, automobile de persoane, automobile de transport.

!! Condiții favorabile !!
Catalog franco și gratuit.

Fabrica de automobile, mașini și mori,
— societate pe acții. —

Budapesti gép-, -malom- és automobilgyár r.t.

Budapest, VI., Váci-ut 141/r

= Atelierul de fotografariat a lui =

Csizhegyi Sándor

Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.

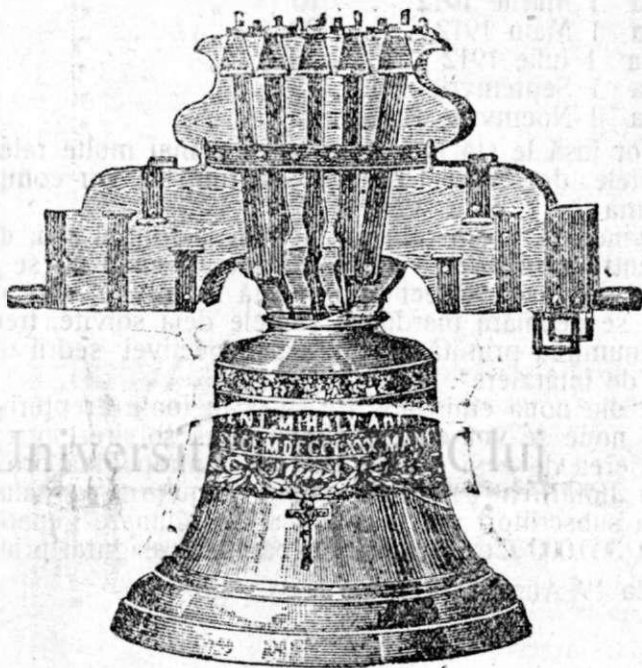
— (Lângă farmacia lui Hintz). —

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj—Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Michail Manchen

vărsător de clopote
(campane) de construcție
mai nouă cu sul sucitor

Sighișoara—Segesvár, Piața de Sus Nr. 168.

Firma aceasta există
de la anul 1822 și
să bucură de un
renume bun; se re-
comandă deci tutu-
ror comunelor bise-
ricești pentru —

a lifera și re-
para clopote

de toată mărimea
cu coroane de sie-
jar ori fer legat;
face și scaune de
clopote din fer bătut
pentru unul sau mai
multe clopote pe
lângă prețurile cele
mai convenabile. —
Clopote mai mici
sunt totdeauna gata.
Solviri și în rate.

ABONAȚI ȘI RĂSPÂNDIȚI

„TRIBUNA POPORULUI“

FOAIE POLITICĂ SĂPTĂMÂNALĂ.

Abonamentul:

Pe un an . . . 4 Cor. Pentru România și America:
Pe un jumătate an 2 Cor. Pe un an . . . 10 Cor.

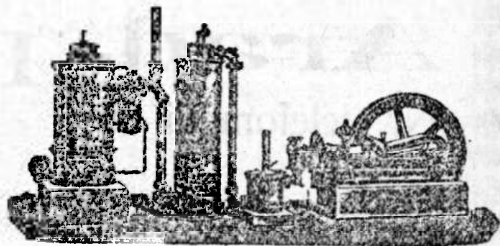
Administrația: Arad, Strada Deák Ferencz 20.

Societate, act. de mașini agricole și mehanice

(Mezőgazdasági és műszaki R. T.)

Nagyvárad, Rimanóczy-u.1.

Mare depozit de mașini agricole și mehanice.

Liferează: mașini agricole și industriale, unelte, aranja-
mente de mori, mașini de abur, motoare cu olei, benzin și gaz.
Automobile, articole calofornice, curcubete, pentru vin,
bere și apă. Olei pentru mașini și cilindre.

Totfelul de unsori pentru mașini, saci, ponevi, valtrapuri,
ștreanguri și pământare; curele pentru mașini, pompe, mașini
pentru vin și viticultură precum și utensilii; stropitoare, îngră-
dături de sârmă, cumpene, desinfectorii și dulapuri de salvare.

Secție de electricitate și mașinării.

„ARIEȘANA“

institut de credit și economii societate pe acții în Turda.

Prospect de emisiune.

Adunarea generală a institutului de credit și economii „ARIEȘANA“ societate pe acții în Turda, ținută la 24 Februarie a. c. având în vedere dezvoltarea treptată a institutului a hotărât estinderea cercului de activitate prin înființarea de filiale și totodată urcarea capitalului social dela 160.000 Cor. la 300.000 Cor. prin emisiunea alor 1400 buc. acții nouă în valoare nominală de 100 Cor. — Cu executarea acestor hotărâri s'a încredințat direcțiunea, care totodată raportează că până în prezent a deschis filiale în lara-de-jos și în Ghirișul-de-arieș, și că cererile de împrumut ale clientelei — cari până acum, conform bilanțului trecut au fost satisfăcute fără reescompt, — de acum înainte din capitalele disponibile nu mai pot fi împlinite. Direcțiunea pe baza acestei hotărâri esmite următorul prospect de emisiune și ofere spre optare, respective subscriere nouele acțiuni pe lângă următoarele condițiuni:

1. Fiecare acționar are dreptul de a opta în valoare nominală de 100 Cor. la acție și 3 Cor. spese de emisiune, atâtea acții, câte are transcrise în cartea acționarilor.

2. Pentru acei acționari, cari ar dori să subscrie un număr mai mare de acții de câte au înregistrate, precum și pentru neacționari prețul unei acții nouă se statorește în 120 Cor. și 3 Cor. spese de emisiune.

Optiunea precum și nouele subscrieri Direcțiunea le va primi în ordinea intrării listelor de subscriere.

3. Sumele intrate peste prețul nominal al acțiilor, după detragerea speselor de emisiune, se vor adăuga la fondul de rezervă.

4. Terminul pentru dreptul de optare precizat în punctul prim se fixează până la 1 Noemvrie c. iar pentru subscrierea celorlalte acții fără drept de optare, până la 1 Decemvrie 1911.

5. Prețul acțiilor se solvește la următoarele termene:

a) La subscriere 10 procente la sută și 3 Cor. spese de emisiune.

b) Până la 31 Decemvrie 1911, 20 procente la sută.

c) Până la 1 Martie 1912 . . . 10 „ „

d) Până la 1 Maiu 1912 . . . 20 „ „

e) Până la 1 Iulie 1912 . . . 10 „ „

f) Până la 1 Septemvrie 1912 . 15 „ „

g) Până la 1 Noemvrie 1912 . 15 „ „

Acționarilor însă le stă în voie a solvi și mai multe rate de odată. După sumele solvite, dela ziua solvirei se compută '5 procente dobândă pentru ratele decăzute și nesolvite la timp se vor computa 6 procente interese de întârziere și totodată direcțiunea își rezervă dreptul a se conforma §. 11, care sună:

„.....Nesolvindu-se vre-o rată din acțiuni la timpul său, direcțiunea provoacă prin publicare de 3 ori a numărului respectivei acțiuni, în foile societății pentru răspunderea ratei restante și când nu se solvește nici după 4 săptămâni dela ultima publicare prin jurnale, atunci posesorul acțiunii se provoacă direct prin postă la solvire, care dacă în 15 zile dela expedarea provocării n'ar urma, dreptul de acționar pentru acele acțiuni se declară pierdut și sumele deja solvite, trec în fondul de rezervă al institutului. Excepțiune se face pentru orfani, al căror tutor după denumirea primită din partea respectivei sedrii orfanale — este îndatorat a răspunde ratele restante în timp de 6 luni cu 6 procente interese de întârziere“.

6. Acțiunile din noua emisiune vor intra în toate drepturile acțiilor vechi numai cu 1 Ianuarie 1913.

7. Acțiunile nouă se vor elibera numai după solvirea întregului preț, iar solvirile parțiale se vor cvita în un certificat interimal.

8. Subscrierea de acții e a se face pe contrapagina prospectului și solvirile se efectuesc la cassa institutului.

9. Pentru hotărârea definitivă asupra înmulțirii capitalului social și pentru modificarea corespunzătoare a statutelor, atât vechii acționari, cât și noii subscriitori vor fi convocați la adunare generală, care va putea hotărî înmulțirea capitalului social și la sumă mai mare, sau mai mică decât 300.000 Cor., după cum capitalul asigurat prin semnările de acții acceptate de direcțiune, va fi mai mare sau mai mic.

Turda, la 19 August 1911.

Direcțiunea.

S'A DESCHIS

prăvălia de pardesie de dame

György Menyhért & Co.

Arad, piața Andrássy Nr. 8.

Nr. telefonului 855.

Vis-à-vis de biserica Minorităților.

Nr. telefonului 855.

Mare asortiment în noutăți englezești de cea mai elegantă formă; modele originale în pardesii de dame și domnișoare pe lângă prețuri ieftine, fixe. — Comandele după măsură se execută în timp scurt. — În provincie la cerere se trimit mustre.